

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Ülésezett a BDSZ országos tanácsa 2021. február 17.

Az Országos Tanács (OT) a veszélyhelyzeti előírásoknak megfelelően, az előző ülésekhez hasonlóan online platformon, skype rendszeren keresztül tartotta meg ezévi első ülését, melyre meghívott volt Kordás László a MASZSZ elnöke is.

Az első napirendi pontba beszélt a VKF-ben már lezárult bértárgyalások folyamatáról, a V4 országokban elfogadott minimálbérek nagyságáról, az uniós költségvetés hatására generálódó társadalmi folyamatokról, a MASZSZ szervezeti-költségvetési kérdéseiről, a következő időszak feladatairól. A minimálbér tárgyalások kapcsán kiemelte, hogy a MASZSZ azért nem fogadta el a munkáltatói ajánlatot, mert a 4%-os emelési javaslat valójában éves szinten 3,6%, annak köszönhetően, hogy januárra még nem vonatkozik. Ez lemaradást okoz az európai bérekhez képest, de még a hozzánk hasonló fejlettségű országokhoz hasonlítva is. Ezt láthatjuk az Eurostat kimutatásában is, ahol az uniós országok közül a magyar minimálbér az utolsó előtti helyen áll. A megállapodás hozadéka az is, amennyiben a szociális hozzájárulási adó 2%-kal csökken az év folyamán, akkor további 1%-kal nőhetnek a minimálbérek. A MASZSZ elnökösebbnek tartaná a minimálbérek SZJA terhének érdemi (5-6%) csökkentését, ami azonnal megjelenhetne vásárlóerőként a dolgozók zsebében. A Kormány ezt nem támogatja.

Kordás László problémaként említette a kétéves munkaidőkeret alkalmazását, amely a munkáltatók számára jelentős adminisztratív terhet jelent, mint munkavállalók számára pedig követhetetlené válik. A veszélyhelyzetben a vállalkozások lehetőséget kaptak a kollektív szerződések egyoldalú felmondására, nem kellett egyeztetni a szakszervezetekkel. Ez Makón mostanra sztrájkhelyezethez vezetett a cafetéria juttatások elvonása miatt. Pedig a jelenlegi helyzetben lenne a legnagyobb szükség az érdekegyeztetésre. Annál is inkább, mivel az EU a NextGeneration program keretében 360 mrdEUR-os hitelt készült felvenni, amely a tagországok gazdaságának újraindításához szükséges feltételeket teremti meg. Ennek a pénznek a felhasználásáról fontos lenne kikérni az ágazatok munkaadói és munkavállalói oldalának véleményét is. Ez uniós elvárás is. A jelenlegi online véleményezés nem alkalmas erre, ezzel a munkáltatók is egyetértettek. Támogatás nagysága több mint 10.000 milliárd Ft, ezt kell hatékonyan felhasználni. Nem mindegy, hogy ebből, az éves magyar GDP 4%-át kitevő összegből a munkavállalók hogyan részesülnek, hogyan lehet jobbra tenni a programokat.

Kordás László a szervezeti kérdéseknél kiemelte, hogy a taglétszám csökkenése nem állt meg. Ennek a trendnek meg kell vizsgálni az okait és tenni kell a negatív irány megfordítására. A MASZSZ bevételei jelentősen csökkentek az állami támogatások elmaradása, lefaragása miatt is. Igaz ez a VKF és az OKÉT tagságért járó részvételi összegekre is. Az elnök beszélt még a MASZSZ ingatlanjainak és alapítványainak működéséről is. A MASZSZ feladatai közé tartozik a következő időszakban a bérmegállapodások értékelésével kapcsolatos gazdasági elemzések elvégzése, mind ágazati, mind tagszervezeti szintekről kért adatok alapján. Ez kiinduló alapot adhat az őszi bértárgyalásokhoz. Az ország életében történő változásokra a Magyar Szakszervezeti Szövetség megpróbál felkészülni. Ilyen lesz a következő évi országgyűlési választások is. Ehhez a MASZSZ közread egy nyilatkozatot – mint ahogy ez megtörtént a 2018-as választások előtt is, hogy a munkavállalóknak mi az elvárása a választáson indulni kívánó pártoktól. Erre szolgált 2018-ban a „Fehér könyv”.

A második napirendi pontban Rabi Ferenc vetített előadásában mutatta be azokat a makrogazdasági adatokat, amelyek befolyásolják a 2021. évi feladatainkat, mert ezek a mutatók a cégek működésére, így a szakszervezeti munkánkra is hatással vannak. A magyarországi minimálbérek alakulásával kapcsolatban kiemelte, hogy egyre inkább leszakadunk még a régióknak tartozó országoktól is.

A Mátrai Erőmű Zrt. jövőjével kapcsolatban elmondta, hogy 2025 után várhatóan megszűnik a lignitre épülő villamos

áram termelés. A tervek szerint építenek egy 500 MW-os gázturbinás blokkot és egy 31,5 MW-os hulladékre és biomaszszára épülő erőművi kapacitásnövelést, 200 MW-os naperőmű park létrehozása is szerepel az elképzelések között. A bányák jövője függ attól is, hogy a tisztaszén kísérleti technológiák milyen eredményt hoznak. Várhatóan a lignit vegyipari hasznosítása kerülhet előtérbe. Elhangzott, hogy kísérleti projekt indulhat hidrogén gazdaság irányba is. Az átmenet segítésére szolgál a BDSZ GINOP projektje és a nemrég megkezdődött LIFE projekt is. A munkavállalók helyzetének javítása érdekében írtunk levelet az Emberi Erőforrások Minisztériuma vezetőjének a megszüntetett szénkűlfejtés szakmai nyugdíj helyett legalább a külszíni szénbányászat kordedvezményes munkakörökbe történő felvétele érdekében.

A továbbiakban az elnök beszélt a villamosenergia-ipari ágazati és a helyi bértárgyalások helyzetéről, a BDSZ 2021. évi tagszervezési feladatairól, amely IndustriAll Europe együttműködéssel megvalósulhat a könnyűipari cégeinknél. Tájékoztatást adott a nyugdíjak alakulásáról, a BDSZ gazdálkodásával kapcsolatos nehézségekről.

E napirend keretében Rabi Ferenc részletesen bemutatta a BDSZ szakszervezeti tagjainak és tisztségviselőinek a pandémiás helyzet tapasztalataira vonatkozó véleményét felmérő kérdőív válaszainak összegzését.

A munkabizottságok, rétegszervezetek munkaterveinek jóváhagyása is megtörtént az ülés harmadik napirendi pontjában. A BDSZ Nöbizottsága új elnökének a visontai alapszervezet javaslatára Bári Enikőt választották meg, akit előzetesen bemutatásra került. A BDSZ elnöke a testület nevében is megköszönte Molnár Ferencnek, az eddigi elnöknek a Nöbizottságban végzett munkáját.

Az OT a BDSZ 2021. évi üdültetési koncepcióját is elfogadta, amely az üdülők működteséről, az üdültetési szolgáltatásokról és azok költségtérítéséről szól.

Sulyokné Kruspán Rozália tájékoztatást adott az A.R.J. Ruhagyár Zrt. helyzetéről. A cég 2020. november 23-án indította el a felszámolást, amikor még 108 főnek volt munkaviszonya. Eddig jelentős összegben érkezett bér- és hitelezői követelés. A szakértői becslések folyamatban vannak, de nyilvánvaló, hogy nincs akkora vagyona a cégnek, amekkorának a követelések kielégítéséhez szükséges lenne.

2021. januárjában megtörtént az üzemi tanács és a helyi alapszervezet összehívása, ahol a csoportos létszámleépítés mellett döntöttek. A felszámolás körülbelül két évig fog tartani. A dolgozók a bérgrancia alaptól igényelt maximum bruttó 1,8 mFt-ot személyenként várhatóan április hónapban kapják meg.

Az ülés az OT tagok további hozzászólásaival fejeződött be.

- SZ. T. -

Szükséges az Európai Unió támogatása

A BDSZ lehetőséget kapott az IndustriAll Europe Európai Ipari Szakszervezeti Szövetségtől, hogy az új zöld európai megállapodás gazdasági, társadalmi, valamint a foglalkoztatásra gyakorolt hatásairól véleményt mondjon, rövid pár percben a Timmermans bizottsági alelnök úr részvételével megtartott on-line konferencián.

A találkozás központi gondolata az volt, hogy hogyan lehet a zöld átmenetet, az éghajlat- és klímaváltozás negatív hatásainak csökkentése érdekében igazságosan és méltányosan végrehajtani. Hozzászólásomban jeleztem, hogy Magyarországon a bányász szakmában az elmúlt évtizedek a földalatti szénbányászat megszüntetéséről, a termelő fekete- és barnaköszén bányák bezárásáról szóltak.

Ezek negatív hatásait szakszervezetünk közreműködésével is sikerült csökkentenünk, de még mindig vannak régiók, ahol a gazdaság modernizálását nem sikerült megvalósítani.

Az utolsó jelentős - korábban a német RWE Power tulajdonában működő Mátrai Erőmű Zrt. - lignit tüzelésű blokkjait várhatóan 2025-ig működtetik. Ezt követően az új magyar klíma- és természetvédelmi akcióterv szerint és a jelenlegi állami tulajdonos tájékoztatása alapján a szénttüzelés leáll.

Ez az intézkedés a munkavállalók között bizonytalanságot teremtett, nehéz őket arról meggyőzni, hogy a megszűnő két bánya térségében új munkahelyek jönnek létre, amelyek megközelítően hasonló jövedelmet biztosítanának számukra.

A bányabezárások, a szénre épülő villamosáram-termelés megszüntetése várhatóan 2200 közvetlen és közel 5500 kapcsolatos munkahely megszűnését jelenti.

Az erőműben a kéneltetés során keletkező gipsz és egyéb melléktermékek hasznosítására gipszkarton és falazóelem gyártásra, valamint gépészeti berendezések javítására, hulladék hő hasznosítására vállalkozások épülnek és szolgáltatók kapnak piacot. Ezek a vállalkozások is nehéz helyzetbe kerülnek, megszűnhetnek az átváltsi folyamatban.

A méltányos átváltsi területi terv előkészítését a szakszervezetek kérték. A munkáltatói szövetséggel közösen project keretében - figyelembe véve a korábbi hazai és európai tapasztalatokat is - igyekeznünk megalapozott javaslatokat megfogalmazni.

A súlyos kihívásokkal szembesülő területeken szükség van az európai bizottság támogatására, hogy a zöld megállapodás céljait meg lehessen valósítani, hogy a helyi gazdaságokat támogató és hosszútávon fenntartható beruházások megvalósuljanak.

A méltányos átváltsi támogató alapra és a helyreállítást támogató európai forrásokra is szükség lesz, hogy az átmenet sikeresen valósuljon meg.

A legfontosabbnak azt tartom, hogy az európai alapok támogatása, a pénz a legsebezhetőbb vagy az átmenet által leginkább érintett emberekhez kerüljön és az ő számukra legyen hasznos. Ehhez szükséges a szociális intézkedések finanszírozása, a hatályos kollektív szerződések betartása.

Biztosítani kell a szakszervezetek számára a pénzeszközök eredményes felhasználásának figyelemmel kísérését, a szociális párbeszédet működtetni kell és az IndustriAll Europe aktív szerepvállalásával lehetőségét a jövőben is fenn kell tartani, erősíteni kell. Ehhez kértém a Bizottság támogatását!

Az elmúlt hetekben a nyilvánosság előtt is bejelentésre került a miniszterek Mátrai Erőmű Zrt.-nél történt látogatása kapcsán, hogy a LIFE program keretében ezek a folyamatok az önkormányzatok, kamarák, egyetemek, szociális partnerek, civil szervezetek, szakértők, gazdasági társaságok bevonásával minisztériumi koordinálással kerülnek a gyakorlatban lebonyolításra. Ismertetésre került a villamosenergia-termelő rendszer átalakítási javaslata.

A szakszervezetek ígéretet kaptak arra, hogy egy állandó bizottság is lehetőségek ad az elképzelések megvitatására, az érdekek egyeztetésére, a munkavállalói észrevételek és elvárások bemutatására. Ezt a bizottságot az Innovációs és Technológia Minisztérium körforgásos gazdaság fejlesztéséért, energia- és klímapolitikáért felelős államtitkára vezeti.

Indokolt is a létrehozása, mert a méltányos és igazságos átmenetet biztosító folyamat állandó párbeszédet, az érdekek bemutatását és egyeztetését igényli. Ellenkező esetben az átváltsi támogatása, az új zöld irányelv gyakorlati megvalósítása ellentétes érzelmeket válthat ki.

A bányászok érdekeltek abban, hogy az új, javasolt modernizációs irányok, tisztaszén technológia, zöld hidrogén gazdaság, energiatárolás is legalább kísérleti jelleggel támogatást kapjon. Ez erősítheti Magyarország biztonságos villamos áram ellátását, hiszen Magyarország egyetlen nagyobb mennyiségben megtalálható energiahordozója a lignit és a szén. Javíthatja az ország külkereskedelmi mérlegét is.

A hidrogén gazdaságban már épülnek az európai pontok, amelyek segítik a közlekedés széndioxid kibocsátásának csökkentését, tervezik a földgázzal történő együttes felhasználását a villamos erőművekben is.

A következő években Magyarországon a gazdaság, és ezen belül az ipari termelés környezetet, természetet befolyásoló káros anyag kibocsátását radikálisan csökkenteni kell, beleértve a hulladékhasznosítás átgondolt, körkörös új rendszerét is.

A digitalizáció, amely a robottechnika és az automatizáció új korszakát hozhatja el, amely már megjelent és tovább erősödhet a bányász szakmában is, együttesen a zöld átváltsi jelentős befektetéseket igényel. Ezért fontos, hogy az európai források igénybe vétele tudatosan történjen, átgondolt és egymásra épülő projektekre van szükség.

Ezzel egyenrangú és talán még fontosabb cél, hogy az érintett munkavállalók felkészülhessenek a jövőbeni foglalkoztatás lehetőségeire, és hozzájuk is eljusson az a támogatás, amely biztosítja az életminőségük megőrzését, javítását. Szakszervezetünk ezért küzdött és küzd a jövőben is.

Rabi Ferenc

Az érdekvédelem nem járványfüggő Éveleji interjú Rabi Ferencsel, a BDSZ elnökével

Olyan évet zárt 2020-szal a Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezete, amelynek több mint kétharmadában világjárvány akadályozta a normális munkavégzést. Az aktív szakszervezeti tagság számára szokatlan, rendkívüli körülményekkel szembesült, amelyben veszélybe került a munkahelye, a megélhetése, a fizetése. Ilyen helyzetben felértékelődik az érdekvédelmi tevékenység, különösen nagy teher nehezedik az érdekképviselőkre.

- *Hogyan lehet, s lehet-e egyáltalán a normál helyzetre tervezett célokat így teljesíteni?*

- Sajátos volt az előző esztendő és sajátos lesz a 2021. év is – kezdte válaszát a BDSZ elnöke. - Két dolog is befolyásolja a tervek valóra váltását. A meghatározó, természetesen a COVID-19-hez köthető pandémiás helyzet, amely globálisan, az egész világon és Európa szintjén is egészen új fejleményeket hozott és nagymértékben hatott a gazdaságra, s hatott az iparra is. Nálunk, érezhetően, elsősorban a könnyűiparra.

A ruhagyári munkaharc

- *Ennek jellemző példáját a vásárosnaményi események adják?*

- Pontosan. A 2020. évben az első nagy problémát a könnyűiparban a megváltozott körülmények okozták. Piaci kihívásokra hivatkozva – habár már előtte is volt jele – az A.R.J. Ruhagyárnál egy egészen váratlan helyzet alakult ki. A munkavállalók nem kaptak fizetést, nem kaptak jövedelmet, annak ellenére, hogy nem szüntették meg a foglalkoztatásukat, s a munkaviszonyuk fennállt. Ezzel a gyakorlattal idáig a szakszerveztünk nem találkozott, ahol probléma volt korábban, vagy felszámolási eljárással vagy végelszámolással, vagy más módon, de a helyzetet sikerült rendezni. Úgy gondolom, hogy az első nagy kihívás volt, hogy ebben a vonatkozásban mit tudunk tenni az angol tulajdonban lévő, Dubajban bejegyzett cég munkavállalóinak érdekében. A szakszervezeti szervezetség negyven százalék körül volt a vállalatnál. A problémára felhívtuk a közvélemény figyelmét. Hazai viszonylatban is erős médiahárterrel sikerült teremteni, a veszélyhelyzet ellenére, és az európai szövetségünk, az IndustriAll Europe segítségével az angol tulajdonosokhoz is eljutottunk. Nemzetközi sajtó viszhangja is lett az elitélendő magyarországi tulajdonosi gyakorlatnak. Emellett szerveztünk tiltakozó akciót, több mint négyszáz főnek tájékoztatást adtunk a várható fejleményekről, beszúkkult lehetőségeikről. Megírtuk a többek között a Bányamunkásban is a negatív tapasztalatokat. Ennek az a lényege, hogy a munkanélküli ellátás, ahogy most hívják, álláskeresési járadék, az egy rendkívül nehéz időszakot teremt a munkavállalók életében. Háromhónapos álláskeresési ellátásra - kb. a minimálbér háromszorosára – számíthat a munkavállaló, azt követően pedig, ha még van bérkövetelés, (Itt a munkavállalóknak harminc-negyven éves munkaviszonyuk is volt, azelőtt a Vörös Október Ruhagyárban dolgoztak, s ezeket az éveiket felmondás, végkielégítés szempontjából elvesztették), egyetlen esélyük van, hogy még pénzhez jussanak, az a Bérgarancia Alap megnyitása, amit csak a felszámoló tehet meg. Hosszas egyeztetések után jutottunk el odáig, hogy a Bérgarancia Alap valószínűleg megnyílik és a felszámoló az Alapból biztosítja majd az elmaradt béreket. Vannak, akik korábban kötött meg egyezséssel megszüntették a munkaviszonyukat a munkáltatói tájékoztatás alapján.

- *Ebbe a történetbe a BDSZ keményen beleállt, s most éppen „utóvédharcot” folytat, a helyzet, minden munkavállaló számára elfogadható rendezése érdekében.*

- Kezdtől fogva megadtunk minden segítséget, de addig nincs vége, amíg vannak ellátatlan dolgozók. Az, amit megpróbáltunk még a munkavállalók érdekében, hogy új munkahelyeket kerestünk, segítséget adtunk az elhelyezkedéshez, és az álláskeresési folyamatokban is aktív szerepet vállalt a szakszerveztünk. Ennek köszönhető, hogy a jelenleg már területi jellel működő alapszerveztünkben megmaradtak a tagok, fizetik a tagdíjat, egészen sajátos módon, közvetlenül az szb titkárnak, hiszen a munkáltató nem tudja levonni. Szeretnénk,

hogy ez a területi alapszervezet sikeresen működjön Vásárosnamény térségében. A tanulság az, hogy ha a szakszervezet munkát fektet bele és a helyi kollégák is támogatják a folyamatot, akkor meg lehet őrizni, még ilyen extrém körülmények között is, a szakszervezeti tagságot.

Igyekeztünk figyelemmel kísérni a folyamatokat a pandémiás helyzetben. Sajnos voltak munkahelyvesztések, a veszélyhelyzetnek talán a legfontosabb üzenete, hogy a munkahelyek megőrzése érdekében a vállalatoknak fel kell készülniük és stratégiát kell kialakítaniuk, hogy hasonló helyzetben is meg tudjanak felelni a kihívásoknak.

Az energetikai rendszer átalakulása

- *Beszélgetésünk elején két dologról szóltál, amelyek befolyásolták a szakszervezeti munka végzését. Mi a másik?*

- A másik nagy kihívás, hogy az energetikai rendszer az egész világon átalakulóban van, a szénre épülő villamos-áramtermelés arányát mindenhol csökkentik, elsősorban az éghajlatváltozás és a klímapolitika miatt. Ez azt jelenti, hogy a következő években, Európában 2050-ig a szénre épülő villamos-áramtermelést ki akarják vezetni. Magyarországon, ebben már a korábbi évtizedekben történtek lépések, a mélyművelésű szénbányák bezárásával. A kialakult szakszervezeti gyakorlatunk az volt, hogy a munkavállalók érdekében projektet kereszttől, tárgyalásokkal előkészítettük a bányabezárási folyamatokat, hogy az ne egyik napról a másikra történjen. Ezt követték most a Mátrai Erőmű Zrt. esetében is. A bányász munkavállalók érdekében egy GINOP programot bonyolítottunk le. Ennek az a lényege, hogy felmérjük, hogyan hat majd a bányabezárás a munkahelyekre, s milyen foglalkoztatási lehetőségek alakulhatnak ki a bányák vonzáskörzetében. Örömmel mondom, hogy a miniszteri tárgyalás után azt most már többször kijelentették, remélem így is lesz, hogy nem zárják be az egyik bányát, hanem 2025-ig mind a kettő tovább működik (Visontai és Bükkábrányi bányauzemek. – A szerk.). Ez lehetővé teszi, hogy tudatosabb, jobban átgondolt folyamatban történjenek a bezárások és lehetővé teszi azt is, hogy a munkavállalók számára tudjunk egy biztosabb jövőképet teremteni. Ennek lesznek olyan ágai, amit a GINOP programban dolgozunk most ki, hogy ötven kilométeres körzetben felmérjük a működő vállalkozásokat és próbálkozunk arra adni prognózist, hogy öt-hat év múlva, ezek a vállalkozások milyen munkaerőre tartanak igényt, és akkor nem kellene költözni, vagy új munkahely érdekében elhagyni a megszokott életmódot. Én nagyon bízom benne, hogy úgy, ahogy Márkushegyen az utolsó mélyművelésű, földalatti szénbányánál, itt is sikerül majd a programokon keresztül a szakszervezeti fellépéssel ezt a biztosabb jövőképet megtalálni a szakszervezeti tagok számára. Ehhez kellene majd szociális intézkedések, s kell olyan folyamatos párbeszéd a munkáltatóval munkahelyi szinten, ágazatnak minisztériumi szinten, kormányzati szinten, hogy érezzék a bányászok, a kollégáink, a szakszervezeti tagok, hogy figyelünk rájuk, s törődünk a mindennapijaikkal.

Új helyzetben új megoldási formák

Sajátos ez a helyzet annyiban is, hogy a megszokott szakszervezeti találkozási formák, személyes találkozások nem működhetnek. Ki kellett alakítani egy olyan új gyakorlatot, ami a közösségi elektronikus platformokhoz kötődik. Ez egy más munkamódszer, más lehetőség és önmagában az is egy hátrány, hogy a munkahelyeken történő látogatásoknak

korlátozott lehetőségei vannak. Az elmúlt évben választásokat is rendeztünk, éppen a Mátrai Erőműnél, a mecseki „volt” uránterületen, tarcali kőbányánál, nyugdíjas alapszervezeteknél, ahol a kialakult gyakorlat szerint a BDSZ Kongresszust követően voltak a választások. Örömmel mondom, hogy a kollégák bizalmat kaptak, ez azért jelzi, hogy a szakszervezeti munka eredményességét a választók elismerték.

- *A COVID-19 által kialakult rendkívüli körülmények nem nevezhetők magyar sajátosságnak. Továbbá, ahogy már említetted, az energetikai rendszer átalakulása is globális méretű.*

- Ez valóban így van. Ami érdekes volt még a múlt évben, hogy európai szinten

is érezhetően egy erőteljesebb ipari szakszervezeti munka indult el. Fellendülés mindenki számára címmel készült erről egy IndustriAll Europe stratégiai tanulmány – amelyet kiküldtünk az aktív alapszervezetek számára is -, és ajánlok mindenki figyelmébe, aki érdeklődik a szakszervezeti munka iránt – a honlapunkon megtalálható a véglegesített változat. Az európai aktivitás azzal is magyarázható, hogy ezen a szinten sem teremtődött meg a személyes találkozások lehetősége, másrészt azzal, hogy az európai iparban is jelentős átalakulás zajlik az „új zöld megállapodás” hatására. A nehézipar átalakulása miatt a lengyel, a cseh, a szlovák, a bolgár szakszervezeteknél, de még nálunk is jelentős kihívások vannak. Az új zöld irány, a New Green Deal kapcsán a szakszervezetek európai szinten erőteljesen követelik, hogy az átmenet méltányos és igazságos legyen a munkavállalók számára. Nagyon aktívan bekapcsolódtunk ebbe a tevékenységbe. A kelet-közép európai régióra – beleértve Bulgáriát is - kiterjedő szakszervezeti egész napos tanácskozára nyílt mód. Ezek hasznosak. Egyrészt megismerjük a különböző országok gyakorlatait, szakszervezeti elképzeléseit, másrészt pedig lehetőséget ad arra, hogy az európai átalakulást támogató, igazságos átmenetet segítő alapokat is jobban átláthassuk. Ezek a konzultációk folytatódnak ebben az évben is. Jelzi az IndustriAll Europe-nak, az európai szakszervezeti munkának a szintjét, hogy Timmermans úr, a Bizottság alelnöke lesz a következő partner, akitől lehet kérdezni, véleményt mondani és megismerni, hogy hogyan és milyen módon gondolkodnak erről az átalakulásról. Nagy kihívás. Meggyőződéseim, hogy ha az ipari átalakulásról nincs érdemi párbeszéd, akkor a munkahelyvesztések, az esetleg átgondolatlan intézkedések miatt nőhet a radikalizmus, nőhet a szélsőséges gondolkodás veszélye. Látjuk most a világpolitikában is, hogy ezek, ha fel erősödnek, olyan váratlan eseményekhez

vezethetnek, mint a Capitolium elfoglalása az Amerikai Egyesült Államokban. De ugyanezek a szélsőségek megjelenhetnek más módon is.

- *Vannak itt ágazati szakszervezeteken túlnyúló feladatok is.*

- A szakszervezetnek úgy gondolom, most az egyik nagy feladata – s ez valóban nem ágazati szakszervezeti feladat elsősorban, hanem konföderációs -, hogy azokat a vagyoni, jövedelmi különbségeket, amelyek már erőteljesen megjelentek Magyarországon is, próbálja kiegyenlíteni, egalizálni. Meg kell keresni azokat a megoldásokat, amelyek a munkavállalók számára is egy igazságosabb, biztonságosabb kiszámíthatóbb jövőképet adnak. Ellenkező esetben az várható, hogy a hangos megnyilvánulásokat tartják követendőnek, úgy érzik, hogy akkor nekik is hangosan kell az érdekeiket képviselni, és párbeszéd helyett egy erőteljes szembenállás alakulhat ki.

A másik, ami nagyon fontos az ipari átalakulásban, hogy új tudásra van szüksége a munkavállalóknak, ezt tapasztaljuk nap, mint nap az európai folyamatokban. Azok az országok, ahol a digitalizációban előbbre járnak, ahol a közoktatás színvonalát sikerült emelni, azok versenyképesebbé váltak, ahol pedig ezekben a folyamatokban elmaradás következik be, azokban az országokban nem jelenik meg a magasabb hozzáadott értéket tartalmazó munka. Ezt a kormány hirdeti, ugyanakkor azt tapasztalom, hogy azok a beruházások, amelyeket támogattak, inkább az összeszerelő típusú tevékenységre összpontosultak, s nem annyira az új high-tech technológiákra. Sajnos a legjobb kutatóink, a fejlesztésekben érdekelt fiatalok jelentősebb része külföldön vállalt munkát. Ezek csökkentik a magyar munkahelyek megőrzésének az esélyeit is, hiszen azok a munkahelyek, amelyek összeszerelésre és hasonló tevékenységre jöttek létre, azok kevésbé maradnak az országban, hogyha nem történik folyamatosan valamilyen ösztönzés ennek. Az viszont a költségvetési kereteket szűkíti, ráadásul az ilyen típusú munkáknál nem teremtődik meg az európai bérfelzárkóztatás lehetősége.

- *A gazdaság helyzetének kedvezőtlen alakulása is a munkavállalók életszínvonalát és társadalmi közérzetét befolyásoló tényező.*

- Sajnos úgy néz ki, hogy a múlt évben a költségvetési hiány mértéke drasztikusan megugrott, meghaladta a GDP kilenc százalékát. Most magasabb a hiány, mint az előző válság időszakában volt. Azt is megtanultuk az elmúlt évtizedekben, hogy általában a költségvetési hiány pótlása a bérből, fizetésből, nyugdíjból, a megfogható jövedelemmel rendelkezők-nél csapódik le. Ezt el kellene kerülni. Ennek egyetlen esélye, hogyha az európai jelentős, vissza nem térítendő és alacsony kamatozású kölcsönre épülő támogatást célszerűen és hasznosan fogja felhasználni az ország. Ez már a 2021-től induló időszak kihívása. Kb. 17-18 ezer milliárd Ft érkezik az országba hét év alatt az európai büdzséből. Ez hét évre elosztva a 2020-as költségvetés kb. 10 %-a. Ebből az összegből a helyreállítási alap támogatása már az első években megjelenik. Ha ez nem szolgálja a munkaerőpiaci folyamatokat, nem segíti elő a munkavállalók felkészülését ezekre az új kihívásokra, ha nem alakul ki egy nagyobb kollektív szerződéses lefedettség, beleértve az ágazati kollektív szerződések rendszerét is, akkor a szakszervezeti erőfeszítések kevésbé lesznek eredményesek. A munkavállalók úgy gondolják, hogy akkor dözsölődni kell valakikhez, alkalmazkodni kell, az egyéni túlélési stratégia lehet sikeres. A közös fellépés, a szolidaritás

eredményességében kevésbé hisznek.

A globális folyamatok szabályozása munkavállalói érdek.

A következő években a magyar szakszervezeteknek együttesen kell képviselniük, hogy a fejlesztési pénzekből a munka világára, a munkaerő-piacra, foglalkoztatás bővítésére, minőségi munkahelyek teremtésére kellene nagyobb összeget fordítani, s ebben megállapodásokra is jutni. Akik bent vannak az üzemekben, akár tulajdonosok, akár munkáltatók, akár munkavállalók, leginkább azok tudják, hogy melyek azok a fejlesztési irányok, amelyek erősítik az innovációt és országunk versenyképességét. Meggyőződéseim, hogy a globalizációs folyamatban a technika, a technológia fejlődésével szinte megállíthatatlan modernizációs folyamatok következnek be. Jó példa erre, hogy a Mercedes gyár most leáll – ha jól tudom – két hétre, mert egy japán chip, amit nem szállítottak le nekik, hiányzik az összeszereléshez. Ezeket a globális folyamatokat a munkavállalók érdekében szabályozni kell. Ebben fontos szerepet játszhat a világ ipari szakszervezeti mozgalma is, amelynek a BDSZ is tagja, s az is marad a következő időszakban.

- *Milyen tennivalók jelentkeznek még sürgetően a 2021-es évet illetően?*

- A tagszervezésre vonatkozó cselekvési tervünket nem tudtuk a veszélyhelyzet miatt végig vinni, s valószínűleg a jelenlegi körülmények sem teszik még lehetővé, hogy intenzíven elinduljunk. De ahogy lehet, ahogy megtörtént a korlátozások feloldása, maximális erőfeszítéseket kell tennünk, hogy stabilizáljuk és erősítsük a taglétszámot. Ehhez megvan az elképzelés-sorozatunk. Az IndustriAll Europe-al megbeszeltük, hogy szakmai és anyagi segítséget is adnak ehhez a folyamathoz. Szerveződni elsősorban a könnyűiparban tudunk, vagy az ipar más területein. Amennyiben az Ipari Szakszervezeti Szövetségben sikerül arról megállapodnunk, hogy ezt közösen visszük, akkor visszük közösen, de ha nem, akkor a BDSZ-nek önállóan kell ebbe az irányba elindulnia. Ahol tud az iparon belül, de más területeken is meg kell keresni az aktív szakszervezeti tagság szervezésének a lehetőségét. Ezen kívül, ebben az időszakban, az együttműködésünket, ágazati szinten, a villamosenergia-iparban folytatni kell. Nem tudom, hogy a Vértesi Erőműben történt létszámcsoökkentés, a Márkushegyi Bányauzem bezárása után, ott, hogy tudjuk megőrizni a reprezentativitásunkat, de törekedni kell rá. Bizom benne, hogy a bányáiparban és a könnyűiparban is, a BDSZ reprezentatív szakszervezet marad. Ehhez az kell, hogy tudjuk a tagságunkat megfelelően mozgósítani az üzemi tanács használatára, tudjuk a tudatosságukat növelni, és a szakszervezeti oktatásra – a jelenlegi körülmények között is, amikor húsz perce van egy munkavállalónak arra, hogy a munkát letegye és felszálljon a hazaszállító buszra – meg kell találni azokat a lehetőségeket, formákat, ahol a szakszervezeti képzés erősödik és eljut a fiatalokhoz. Ezek lesznek azok a belső szervezeti feladataink, amelyeket meg kell oldani, s ehhez kell az, hogy stabil gazdasági háttérrel rendelkezünk, ami nem lesz egyszerű a következő időszakban. Sajnos a jelenlegi helyzet a bérleti díjainkra, s a tagdíjbevételekre is hatással van, hiszen ahol állásidőn voltak ott kevesebb a levont tagdíj.

Ezeket csokorba szedtük, elkészült az első féléves munkaterv egy második félévre történő kitekintéssel, ezt kell tudatosan megvalósítanunk, együttműködve más szakszervezetekkel, a konföderációkkal, hogy sikeresek lehessünk a következő években is, s meg tudjuk valószínűsíteni a kongresszusi programunkat.

- *Köszönöm a beszélgetést!*

Hámori István Péter

A szakszervezeti munkáról kovid idején

Beszélgetés Kordás Lászlóval a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnökével

Szubjektív bevezető

Most, a kovidos időkben szinte könnyebb „találkozni” Kordás Lászlóval a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnökével, mert beszélhetünk skype-on, zoom-ban, vagy éppen telefonon, és a levelezés is megy. Az elnök, ha szükséges a személyes találkozást, persze, semmi sem helyettesítheti, de ez a hibrid mód, nem volna baj, ha fennmarad velünk.

- Munkavállalók jelzéseiből tudjuk, hogy az otthoni munkavégzés, esetenként több órás készenlélet jelent, mintha a hivatalban dolgozna. Nem véletlen, hogy mi, de a többi szakszervezeti szövetsége is, már az első hullám idején szót emeltünk a home office munkajogi szabályozásáért. Ezt azért kell egyértelműsíteni, mert nem annyi a home office, hogy mi, de a laptopommal, okos telefonommal számítógépem előtt ülök. Ez igaz persze, de azért másról, többről van szó. Magát a fogalmakat is tisztázni kell. Mit jelent a rendszeresség, vagy egy másik telephelynek minősül az otthonom? Szóval vannak megbeszélni valók, pontosabban elengedhetetlen a szabályozás. Kérdés az is, hogy miért csak adható az otthonában dolgozónak a költségértítés?

- *Az otthon végzett munka fontossága mellett, sok szó esik ma arról is, miképpen alakul a foglalkoztatottság, mi lesz a bérekkel.*

- A kormányzati kommunikáció folyamatosan a munkanélküliség csökkenéséről, a foglalkoztatottság emelkedéséről szól. „Ma Magyarországon dolgozik 4 millió 496 ezer ember. Ez 26 ezerrel kevesebb, mint a válság előtt volt. Tehát

ma a válság miatt elvesztett munkahelyek száma 26 ezer.” - mondta a miniszterelnök.

Már többször felhívtuk a figyelmet arra az ismert tényre, hogy kétféle módszer létezik a foglalkoztatottsági adatok mérésére. Az egyik, amit a KSH végez, az arról szól, hogy telefonos lekérdezés alapján megkérdezznek 1000-1500 embert, hogy neki az elmúlt egy héten volt-e egy órát meghaladó kereső tevékenysége. Ha erre az a válasz, hogy igen, akkor ő már foglalkoztatottnak minősül. Lássuk be, hogy ő ettől még simán lehet munkanélküli. Sokkal pontosabb az az adatsor, amit a Nemzeti Foglalkoztatási Hivatalban állítanak össze a munkanélküli segélyre jelentkezők számából. Eszerint míg 2019 decemberében a nyilvántartott álláskeresők száma 235 ezer volt, 2020 decemberében több mint 290 ezer. Egy év alatt tehát közel 56 ezer ember vesztette el a munkáját. Tudjuk, hány ágazat van, ahol nagyon magas az állásukat elvesztők száma, turizmus, vendéglátás például, ugyanakkor munkaerőhiány van az építőipari szakmákban, vagy ami mindenkit most különösen érint az egészségügyben. De ezek nem csereszabatosak. Sok a tennivaló tehát. A makroszintű fórumokon mindent megteszünk, hogy segítsünk.

- *A makroszinten, a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumán (VKF) ott ül a kormány képviselője is, és nem tudtak megegyezni például a minimálbér mértékében.*

- Azért ez nem a szakszervezetek feladata. Ilyenre jó ideje nem volt példa, hogy decemberben nem született volna megegyezés. Így elesnek a januári emeléstől a munkavállalók. Az egyeztetések annak ellenére nem vezettek megállapodáshoz, hogy a munkaadók és a munkavállalók javaslatai nem estek áthidalhatatlanul távol egymástól. Tény az is, hogy a megállapodást a koronavírus miatti gazdasági bizonytalanságok nehezítették. A munkaadók legfeljebb az idei infláció várt mértékével megegyező emelésre hajlanának (vagyis 3 százalékra), míg a munkavállalók 5 százalékos emelést tartottak volna elfogadhatónak.

A Kormány a tavalyi év utolsó napjaiban közzétett dokumentuma szerint a bruttó átlagbér a várakozások szerint 4,7 százalékkal emelkedhetett volna 2021-ben, ebből kiolvasható, hogy a Kormány egy 4-5 százalék közötti minimál-

bér-emelést elfogadhatónak tartott volna a jelen körülmények között. Ez elméletben a munkaadók (3 százalékos emelés) és a munkavállalók szándékai (5 százalékos emelés) alapján egy kompromisszumos megoldás körvonalazódott. Az Elnökségünk azt a döntést hozta egyhangúlag, hogy 5 százalékos béremelést tart kívánatosnak. Ne feledjük, a minimálbér-emelés mértéke üzenet a gazdaság, a versenyszféra szereplőinek a szükséges béremelések mértékéről.

- *Elégé elszomorító, mondhatnám felháborító, hogy pár ezer forintokon megy a huzakodás. Nagyon rossz hír a minimálbéren bejelentetteknek, akiknek száma igen magas, nem beszélve mennyi minden függ a minimálbértől.*

- Ahogy ezt már máshol is elmondtam, a magyar minimálberek nettó összegének vásárlóértéke január 1-jétől a felét fogja csak érni a 7,7%-kal emelkedő lengyel minimálbérek és a harmadát a 7,4%-kal növekvő szlovák, illetve a 4% feletti mértékben növekvő cseh minimálbérek. Eközben mindhárom ország inflációs rátája kisebb, mint a magyaré.

A VKF munkavállalói oldalának közös közleményében az is napvilágot látott, hogy a mielőbbi megállapodás érdekében a munkavállalói oldal további kompromisszumos javaslat kidolgozására szánja az év utolsó óráit a fenti veszély elhárítása érdekében, bízva a partnerek megállapodási szándékában. Az új évben több egyeztetésre is sor került, az álláspontok azonban igen nyögvenyelősen közeledtek. Úgy gondolom, mind a három félnek kompromisszumra kellett volna hajlani, hiszen több mint egy millió embert érint az emelés közvetlenül, és legalább ugyanennyit más formában, táppénz, álláskeresői támogatás.

- *A friss felmérések szerint egy év alatt átlagosan 9,1 százalékkal drágultak az alapélelmiszerek, a kormány éves szinten mindössze 3,69 százalékkal segítené a legrászorultabb embereket. Vagyis, a 4 százalék még a reálérték megőrzésére sem lesz elég.*

- Az Elnökségünk január 22-én online ülésén részletesen megtárgyalta, majd végül a többség elutasította a februártól tervezett 4 százalékos, éves szinten 3,69 százalékos minimálbéremelést. Nem szükséges mind a három szakszervezeti szövetség egyetértése, jól lehet, a Liga az utolsó percig harcolt az 5 százalékos emelésért. Ki lehetne egyszer próbálni, és akkor mi volna, ha a VKF munkavállalói oldala egységesen fenntartaná álláspontját. Ha ezzel szembe megy a Kormány, az üzenet az állampolgároknak.

Szövetségünk 2015-ben és 2018-ban sem írta alá az akkori minimálbér-emelési megállapodást, mert elveink ellenére volt a munkavállalók érdekeit képviselő szakszervezeti javaslatnál lényegesen rosszabb ajánlat elfogadása. A Takarékbank a napokban nyilvánosságra hozott elemzése is a bruttó átlagkereset 8,4 százalékos emelkedésével számol. Vagyis, az átlagberek viszonylag lendületes javulása és a minimálbér erőteljesen visszafogott növelése miatt tovább mélyül a szakadék a két bércsoport között. Egy szakszervezet ilyet nem fogadhat el. Minden küzdelmünk ellenére február elsejétől 161 ezer forintról 167.400 forintra nő a minimálbér, illetve 210.600 forintról 219 ezerre emelkedik a garantált bérminimum. Remélem, nem felejtődik el az az ígélet, amennyiben júliustól csökkentik a szociális hozzájárulási adót, akkor a minimálbért és a garantált bérminimumot is emelni fogják.

- *A MASZSZ ott van a Fővárosi Érdekegyeztető Tanácsban (FŐÉT). Még a 2021. január 13-i ülést követően megjelent egy szakmai állásfoglalás az ott elhangzottokról.*

- Több konzultáció volt a 2021. évi költségvetés alapelveiről, a Fővárosi Önkormányzat 2021. évi költségvetési rendeletről, az iparüzési adókedvezmény miatti forráskiesés várható nagyságáról és annak lehetséges következményeiről. A Fővárosi Érdekegyeztető Tanács

(FŐÉT) munkavállalói és munkáltatói oldala egyetértett abban, hogy az elfogadott költségvetéshez képest jelentős további forrásvesztést okoz a Fővárosi Önkormányzatnak, amely kihathat a vállalkozások és a lakosság által igénybe vett infrastruktúrára és közszolgáltatásokra, a Fővárosi Önkormányzat intézményeinél, cégeinél dolgozók jövedelmi helyzetére. A szociális partnerek fontosnak tartják, hogy a Kormány ígérete szerint a nagyobb települések, köztük a főváros pénzügyi helyzetének vizsgálata és szükség szerinti mértékben a kieső jövedelmek kompenzációja mielőbb történjen meg. Folyamatos információt várunk a Fővárosi Önkormányzattól, hiszen intézkedéseik érintik a munkavállalóinkat.

- *A MASZSZ aktivitása mérhető, benne van a közös szakszervezeti állásfoglalásokban, ott van ágazati bértárgyalásokon, ha kell.*

- Azt gondolom, az természetes, ha a munkavállalók érdeke azt kívánja közösen kell lépni. Így 2021. január 13-án a

MASZSZ is aláírta az öt szakszervezeti konföderáció (ÉSZT, LIGA, MASZSZ, MOSZ, SZEF) közös levélét, melyben a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet vezetőjéhez fordultunk, hogy a szervezet szólítsa fel a magyar kormányt az ILO egyezményeinek betartására. Itt az egészségügyi jogviszony módosításáról van szó, mely szerint a végrehajtásra vonatkozó kormányrendelet megtiltja a kollektív szerződés kötését, megszünteti az eddig hatályos kollektív szerződéseket és a kormánnyal való közös megegyezéshez kötik a sztrájkjog gyakorlásának lehetőségét az állami fenntartású intézményekben munkát végző egészségügyi dolgozók számára. A kormánynak az egyezményeket be kell tartani, és a szociális partnerekkel érdemi párbeszédet kell folytatni.

- *A Kormánynak nem erőssége a párbeszéd, pedig sokat jelenthetne ezekben az időkben, ha partnereknek tekintí a munkavállalókat, azok képviselőit.*

- Az érdemi párbeszéd elengedhetetlen, akár személyesen, akár a mai időkben, a virtuális térben. A Bányászszakszervezet ebben igazán példamutató. A szervezeti élet a maga rendszerességében folyik, aktuális témákkal, mint a koviddal kapcsolatos felmérés előkészítése, szervezési kérdések, ütdületés. Kiemelném az ágazati párbeszéd bizottságok szerepének megvizsgálását, a BDSZ reprezentativitást. Napi feladatok és távlatos témák együttesen jelzik, mennyire igaztalan, amikor olyan felhangok vannak: mit csinálnak home office-ban a szakszervezetek. Kire gondolnak, a BDSZ tisztségviselőire, akik, ha munkájuk engedi, otthon dolgoznak? A szakszervezet vezetőire? Mert online tárgyalnak? Persze, nehezebb és más a közösség életben tartása, az eredményes érdekegyeztetésre. De van élet a megnevezett körülmények között is.

- *És végül...*

- Jól látszik, hogy a jövőben még hatékonyabb munkára van szükség, talán nagyobb összefogásra, szolidaritásra. Csak a szakszervezetek egységes fellépése hozhat eredményt – a mostaninál lényegesen jobbat -, munkahelyi, ágazati és makroszinten is. Csak így tudunk még eredményesebb munkát végezni azért, hogy közösen jobb helyzetbe kerülhessenek a munkavállalóink. Az eredmények növelhetik a taglétszámot, erősíthetik a kollektív szerződéssel való lefedettséget, ami alapja a munkavállalói kiszolgáltatottság csökkentésének.

Lux Judit

Száz éve írták

Bányamunkások országos értekezlete

Magyarország bányamunkásainak küldöttei jöttek össze február 27-én, a szövetség ügyeinek a letárgyalása céljából. Megjelent 34 küldött és két vezetőségi tag. Csóka Vendel Szövetségi elnök üdvözölte a megjelenteket s megállapítja, hogy a békeszerződés értelmében helyi csoportjainknak egy tekintélyes részét, elvesztettük, úgyszintén központi vezetőségi tagjainknak nagy része is elszakított területekre jutott ezért volt szükséges országos értekezletet összehívni, hogy határozzunk a szövetség ügyeiben és egyúttal határozni kell egy országos közgyűlésnek a megtartása ügyében is.

Napirend: 1. Jelentés az 1920. évről. 2. A tagsági járulék megállapítása. 3. A szövetség és a helyi csoportok jövő működésének megállapítása.

A jelentést Batta Gyula titkár tette meg (pénztári jelentés lapunk más helyén olvasható) és jelentésében rámutatott a jelenlegi súlyos viszonyokra, minek következtében a központi titkárság nem felelhetett meg ama feladatának, hogy a helyi csoportokat látogat-

hassa, mert a hatóságok ezen működésében akadályozták. Úgy, hogy a központi titkárságnak a legtöbb munkát azok az utánjárások és eljárások képezték, hogy az alsóbbrendű hatóságok által okozott akadályokat a felsőbb hatóságoknál ellensúlyozza. Részt vett továbbá bértárgyalásokon és egyéb hatósági tárgyalásokon, ahol igyekezett a munkásság érdekeinek megvédésére. A viszonyokhoz képest elég szép eredménnyel tudott megfelelni ezen kötelességének. A jelentés nyomán vita indult meg, amely vita nagyon komoly és tárgyilagos volt A vita után az értekezlet a jelentést tudomásul vette.

A következő pont a tagsági járulékok megállapítása volt, ennek tárgyalásánál az elnöki bejelentés után a küldöttek részéről, a járulékemelésre vonatkozólag több indítvány tétetett, míg végül Szoh József (Sajószentpéter) javaslata fogadtatott el, amely szerint a jelenlegi tagsági járulékok 100 százalékkal emelhetnek, ugyanígy az alapszabályszerű segélyek is 100 százalékkal emeltetnek föl. A járulék fölemelésének a bevezeté-

séit április 1-ében állapították meg.

A napirend 3. pontjának tárgyalásánál Batta Gyula titkár rámutatott a jelenlegi helyzet tarthatatlanságára, mert dacára, hogy sem a szövetség, sem egyetlen helyi csoport hatóságilag felfüggesztve nincs, ennek dacára a hatóságok megakadályozzák a csoportok működését, úgyszintén azokat az utasításokat, amelyeket a központi titkárság, a helyi csoportok vezetőségének ad, ezek képtelenek végrehajtani, mert ezt első-sorban egyes bányaigazgatók és azután a hatóságok megakadályozzák. Ezért javasolja, hogy a helyi csoportok vezetőségei jelentsék be minden csoportból, hogy hol találnak alkalmas helyiséget a helyi csoportok részére és a központi titkárság be fogja jelenteni az illetékes hatóságoknál és amennyiben ezen bejelentésre kedvezőtlen választ kapunk, el fogunk járni fölöttes hatóságoknál és mindent el fogunk követni, hogy végre a bányatelepeken nyugodt szervezeti életet élhessünk.

A szövetségnek a jövő működése nem képezheti vita tárgyát, amint az alapsza-

bályokban le van fektetve, hathatósan a bányamunkásság gazdasági helyzetének a javítása, érdekelnek a védelme, megismertetni a bányamunkást a kultúrával, hogy. ezáltal, mint kultúrmunkás elfoglalhassa helyét az ország újjáépítésében. Tekintettel arra, hogy ezen előirányzott köteleesség minél sikeresebb lehessen, javasolja, hogy ez év folyamán föltétlenül országos közgyűlés hívassék egybe, a központi titkárság kidolgozott tervet vigyen a közgyűlés elé.

A napirend ezen 3. pontja tárgyalásánál beható vita indult meg és a vita folyamán tudomásul vették a titkárság jelentését s utasították, hogy ebben az irányban a legerélyesebben járjon el. Héder Károly (Tatabánya) javaslatot tett, amely szerint tekintettel arra, hogy az országos értekezlet ily nagy föladatot hárít a központi iroda elé, arra kéri az országos értekezletet, utasítsa a központi titkárságot, hogy ezen munkálatok elvégzésére állítson be a központba legalább két bányamunkást, akik részt vesznek mindezen munkálatokban és ezáltal elsajátítják a szövetség irányítási munkálatait, hogy rövidesen bányamunkásokból kerülhessenek ki mindazon szükséges erők, melyekre a bányamunkásságnak szüksége van. Az országos értekezlet lelkesedéssel fogadta a javaslatot és utasította a központi titkárságot,

hogy amint a tagsági járulékok fölemelése nyomán lehetőség van, szaklap útján hirdessen pályázatot szövetségi tisztviselői állásra.

Csóka elvtárs záró szavaiban méltatta az országos értekezlet komoly tárgyalásait, arra kérte a küldötteket, hogy igyekezzenek hozott határozatoknak kint a telepeken, érvényt szerezni, ezzel az értekezletet bezárta.

*

Száz éve, a Bányamunkás 1921. március 12-ei (3.) számában jelent meg ez a tudósítás a bányamunkások országos értekezletéről. Nyilvánvaló, hogy más volt az érdekharc tartalma és formája, más volt a társadalmi háttér. Alig három évvel előtte fejeződött be az I. Világháború, amelynek nyomai nem csupán az ország állapotán látszottak, hanem a szakszervezeti munka körülményeit is befolyásolták. A lényeg azonban nem változott. A bányamunkásság a munka frontján volt nélkülözhetetlen, s az ő érdekeik érvényesítése nagy terhet rakott az érdekképviselerekre. Az országos tanácskozás elénk hozza azokat a témákat, amelyek megoldandó feladatként foglalkoztatták elődeinket.

A szakszervezet végezte a dolgát. Ennyi az üzenet.

Nem kevés.

- h -

Vasas Mihály, a BDSZ tatabányai szövetségének vezetője, ágazati szakszervezetünk országos testületének tagjai között korelnök. Ha összességében nézzük is kevés ember található, aki nála régebben tölt be ilyen pozíciót. Tatabányán, szűkebb pátriájában, pedig szinte mindenki ismeri, a város közéletében, a bányászszakszervezeti mozgalomban alkotó módon vett részt. De még ő sem találkozott, fordulat és eseményekben gazdag pályafutása során olyan helyzettel, amiben most kell érdekvédelmi munkát, érdekérvényesítő tevékenységet végezni.

- *A kérdés sablonosnak tűnik, ám ti nap, mint nap érzitek ennek a valódi súlyát. Hogyan működik a helyi szakszervezet, ilyen végletekig kiélezett, erősen bekorlátozott körülmények között? – kérdezem telefonon keresztül, mivel jelen helyzetben ez lett az interjúkészítés bevett gyakorlata.*

- A BDSZ Tatabányai Szövetséghez öt nyugdíjas és öt aktív alapszervezet tartozik. A vírushelyzet előtt hetente találkoztunk a nyugdíjas alapszervezeti elnökökkel, az aktívakkal pedig testületi üléseken. Azért, mert ezek a cégek kis létszámúak, onnan körülményes kikérni a tisztségviselőket, bármilyen rendezvényre. Igyekeztünk délutánra tenni az üléseinket, amikor a munkaidő már letelt. Jelenleg, a vonatkozó korlátozó rendelkezések miatt,

ezeket rendezvényeinket nem tudjuk megvalósítani.

- *Ha nincs személyes kontaktus, akkor mi marad?*

- Nem sok dolog. Mindenekelőtt segítenünk kell a védekezést. A nyugdíjasainknak írtam egy levelet, hogy lehetőleg a székházba, a nyugdíjas házba ne menjenek be, a művelődési házba pedig be sem léphetnek, ugyancsak a hozott intézkedések miatt.

- *Hogyan viselik a tisztségviselők a szakszervezeti munka korlátait?*

- Két dolog miatt panaszkodnak, mert akadályoztatva érzik magukat a szakszervezeti munkájuk végzésében. Az egyik, hogy nem tudják beszédni a tagdíjat, így a tagokkal esetleges a találkozás. A másik, hogy alapszervezeteink pályáznak a tatabányai önkormányzatnál, kulturális támogatásra. Ennek része egy rendezvényterv, amely programfüzetben van lefektetve, s ezek teljesítése a feltétele annak, hogy a pályázati pénzeket megkapják. Két alapszervezetünk, még a pandémiás helyzet előtt teljesítette a kiírást, még lehetőség volt a kirándulásra, s egyéb rendezvényekre, de a többiek, akik később kezdtek volna, már nem teheték meg. A pályázati elszámolást viszont adott időre el kell végezni. Halasztást kértünk, s kaptunk májusig, s most már csak abban reménykedhetünk, hogy akkorra elmúlik a vészhelyzet, s visszazökkön a szakszervezeti élet is a régi kerékvágásba.

- *És az aktív dolgozók?*

- Az aktívakkal is telefonon tartjuk a kapcsolatot. Ők bejárnak a munkahelyre, s az legalább elmondható, pozitívként, hogy dolgozhatnak. Egy problémás hely van a Gyémántfürdő, ahol csak a nagyüzoda működik, amit a sportolók használnak. Nagyon sok dolgozót küldtek haza, írják nekik az óraszámot, amit természetesen később le kell dolgozni. Hogy aztán a beígért bértámogatás megérkezik-e, az

csak akkor lesz biztos, ha náluk lesz.

- *A telefon előlépett, mint a kapcsolattartás legfőbb eszköze?*

A folyamatos kapcsolattartás – általában elmondható a jelenlegi szakszervezeti életre - áttevődött a telefonra és a virtuális térbe, mi hetente egyszer telefonon megkeressük a tisztségviselőinket, s ha problémájuk, kérdésük van, a lehetőségeinkhez mérten, megoldjuk, megválaszoljuk. Ketten vagyunk, s igyekszünk úgy elosztani a munkát, hogy ezekben a szűkös időkben se legyen nagyobb fennakadás az érdekérvényesítésben. A panaszosokat nem biztatjuk ugyan a személyes megjelenésre, de ha bejönnek, a szükséges óvintézkedések betartásával (Maszkviselés, távolságtartás, fertőtlenítés stb.) fogadjuk őket. Ugyanez vonatkozik azokra is, akik pl. a gazdasági év zárása miatt keresnek meg bennünket.

- *A folyamatos szervezeti élet mindenképpen akadályokba ütközik.*

- Igen, s ami nagy bajunk, hogy az évről testületi ülést, az éves beszámolót, az egyéb munkatervi programpontokat, eredeti elképzelésünk szerint, nem tudtuk teljesíteni. Mi nem tudjuk használni az internetes lehetőségeket, ehhez nincsenek meg sem a technikai, sem a tudásbeli feltételek. Sok, ilyenkor kötelező feladatunk lenne, mint pl. az éves munkaterv, a költségvetés, a gazdasági beszámoló a bíróság felé, stb., amiket halasztanunk kell, de abban reménykedünk, hogy a korlátozásokat, a vírus visszaszorításával, minél hamarabb feloldják, így az elmaradt testületi üléseket meg lehet tartani, s nem csúszunk ki a határidőkből.

- *Mégis, mit lehet, így „gúzsba kötve” tenni?*

- A nyugdíjas szervezeteink vezetőse, még ebben a helyzetben is próbál segíteni. Megszervezték, hogy – felosztva a területet egymás között – felkeresték a tagokat, s a gyógyszerertárból rendelt vitaminokat vittek nekik. Ezzel is jelezték, hogy a szakszervezet, ilyen körülmények között is jelen van, s próbál segíteni,

ahogy tud. Az aktív alapszervezetek tagjai pedig vásárlási utalványokat kaptak.

- *Váltunk témát. Hosszú évek óta te vagy a BDSZ Munkaiügyi- Szociális és Társadalombiztosítási Bizottságának az elnöke. Hogy tud dolgozni egy ilyen grémium a jelenlegi körülmények között?*

- A Bizottság már a múlt évben sem tudott ülésezni a járvány miatt. Az idei év munkaterve is úgy készült, hogy kiküldtem a tervezetet a bizottsági tagoknak, akik véleményezték és elfogadták. Öttagú a testületünk, régi, tapasztalt szakszervezeti vezetők alkotják, mint Székely Jenő, Torma Lajos, Csató László, a titkárunk Gál Gábor, a BDSZ központ e területtel is foglalkozó tanácsosa.

- *Mi a munkaterv fő iránya?*

- Két témát választottunk, ezeknek van most prioritása. Persze jól tudjuk, hogy eredményt, ezekben, csak akkor tudunk elérni, ha 2022-ben kormányváltás lesz, s az új hatalommal meg tudjuk értetni, hogy miért fontos ez a két téma.

- *Melyek ezek?*

- Az egyik törekvésünk a társadalombiztosítási nyugdíjrendszer áttekintése, javaslatok megfogalmazása a nyugdíjrendszer fenntarthatóságára és a nyugdíjasként realitékének biztosítására, figyelemmel a BDSZ Nyugdíjas Választmány Intéző Bizottsága által kidolgozott hét pontos nyugdíjasokat érintő követelésekre is. A másik a szénkölfejtéses bányatér-ségben dolgozók bányásznyugdíj jogosultságának és a bányász rokkantsági nyugdíjak 2012. január 1-jétől történő megszüntetése, valamint a kordedvezményes nyugdíjrendszer 2015. január 1-i teljes kivezetése óta semmilyen előrelépés nem történt ezekben az ügyekben. Ennek legfőbb oka, hogy a kormányzati oldal a szakszervezeti javaslatokat és véleményeket egyszerűen lesöpri az asztalról. Ezen jogosultságok eltörlése a Mátrai Erőmű dolgozóit hátrányosan érintette, s amelyet tetéz még az a hír is, hogy az erőmű a jövőben átalakításon fog átesni. A BDSZ GINOP programja alapján javaslatok és

kezdeményezések megfogalmazása a munkavállalók jelenlegi és jövőbeni érdekeire tekintettel.

- *Ez nagyon fontos ügy. Mit tehet egy ágazati munkabizottság ezért?*

- A nyugdíjasok ügyében írtunk ajánlásokat a MASZSZ illetékes testületeinek, de itt meg is rekedt a kezdeményezés, hiszen a kormányzati szervek, intézmények, semmilyen szinten nem hajlandók tárgyalni ezekről a súlyos és fontos témákról. Az igény egyértelmű, ez a társadalmi réteg igényli, hogy a helyzete megnyugtatóan legyen elrendezve. Ebben benne van a nyugdíjszámítási rendszer megváltoztatása, s az átfogó nyugdíjrendezés egyaránt. Úgy érzem, hogy az elmúlt tíz év alatt a nyugdíjasokat, minimum félmillió forinttal károsítottak meg.

- *S a másik téma?*

- A jelenlegi kormány a bányászoknak a legnagyobb kárt azzal okozta, hogy eltörlte a rokkantsági nyugdíjat. Eltörlte a kordedvezményes nyugdíjat. Nem lehetett érvényesíteni a szénkölfejtéses munkahe-lyen dolgozók kedvezményét. Nem került be a bányatörvénybe, s ez nagy hiba volt. Lelkiismeretfurdalása van az embernek, hogy minden erőfeszítésünk ellenére sem sikerült ennek a mintegy háromszáz embernek a sorsát rendezni. És nem is fogjuk tudni megnyugtatóan, mert hiába volt ez ügyben tüntetés, hiába kértük az illetékes országgyűlési képviselő közbenjárását, az ügy nem mozdult el a holtpontról. Ismét azt kell mondanom, hogy csak a 2022-es választás kormányt váltó eredménye hozhat pozitív változást, ennek a problémának a megoldásában is. Egy új kormány, amelyik visszatér az alkotmányos működéshez, visszaállítja az érdekegyeztetést, s egy ilyen partneri konstrukcióban lehetne munkavállalói érdekeket érvényesíteni. Mert a jelenlegi helyzetben még a sztrájk sem jelent megoldást.

- *A két aktuális témán felül, a Bizottságokat támogatja a Nyugdíjas Választmány hét pontos követelését?*

- Természetesen. A két testület együttes ülésen is foglalkozott ezzel, s egyértelműen foglalt állást ennek közös megvalósítását illetően.

HIP

Hasznos tudnivalók

A BDSZ Központ – immár hagyományosan - elkészíti az adott év (Esetünkben a 2021-es esztendő) január 1-től érvényes, egyes fixösszegű ellátásokról, adó- és tb-törvények fontosabb változásairól szóló tájékoztatóját.

Ezek a tudnivalók, amelyek széles körben érintik a BDSZ tagságát, teljes terjedelmükben megtalálhatók a BDSZ honlapján (www.banyasz.hu) a Hírek alatt, Hasznos tudnivalók címen.

Az alábbiakban néhány cím kiemelésével kívánjuk felhívni a figyelmet ezek fontosságára.

Megállapodás a minimálbér és a garantált bérminimum emeléséről, valamint a keresetnövelési ajánlásról.

A Kormány 426/2012. (XII. 29.) Korm. rendelete az egyes bányászati dolgozók társadalombiztosítási kedvezményeiről szóló 23/1991. (II. 9.) Korm. rendelet módosításáról.

Tájékoztató a bányász rokkantnyugdíjasoknak járó kedvezmények vissza-

állításáról a 426/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet alapján.

2010. évi CLXXXVIII. törvény a sztrájkokról szóló 1989. évi VII. törvény módosításáról.

A Bányászati Utókezelő és Éjjeli Szanatórium tájékoztatója.

Tájékoztató a közérdekű nyugdíjas szövetkezet által köztehermentesen foglalkoztatható személyi kör bővüléséről és további változásokról.

Tájékoztató a nyugdíjban és egyes más ellátásban részesülőket érintő, 2019. novemberi intézkedésekről.

A nyugdíjas bányászok szénjárandóságának pénzbeli megváltásáról

szóló 145/1992. (XI. 4.) Korm. rendelet módosítása.

Tájékoztató a nők kedvezményes nyugdíjba vonulásának szabályairól.

Tájékoztató a 13. havi ellátás (nyugdíj) visszaállításáról.

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság tájékoztatója az öregségi nyugdíj összegének kiszámításáról.

Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság tájékoztatója az átmeneti bányászjáradékról.

Tájékoztató a korhatár előtti ellátásról, az átmeneti bányászjáradékról és a balettművészeti életjáradékról.

Tájékoztató az öregségi nyugdíjkor-

határt még be nem töltött, öregségi típusú nyugellátásban részesülő személyek részére.

Tájékoztató az egészségkárosodáson alapuló nyugellátásban és egyéb nyugdíjszerű szociális ellátásban részesülő személyek, valamint azok részére, akiknek az ügyében folyamatban van a hatósági eljárás.

Tájékoztató a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól.

Tájékoztató a tizenharmadik havi nyugdíjról, a nyugellátások rendszeres emeléséről, a nyugdíjprémiumról és a nyugdíjak korrekciós célú emeléséről.

Mikor érkezik a nyugdíj 2021-ben?

Jóllehet, mire lapunk márciusi száma megjelenik, már túl vannak az érintettek a harmadik havi nyugdíj kézhezvételén (bankszámlájukra utalásán), de talán mégis hasznos információ, hogy mire számíthatnak az év hátralévő hónapjaiban.

A nyugdíjasok körében egyre népszerűbb a bankszámla használat, mert bár a bankolás túlnyomó része ugyan a kártyás készpénzfelvételben ki is merül, de a postáshoz képest napokkal előbb érkezik meg a nyugdíj. A nyugdíj utalás időpontjai ebben az évben is minden hónap 10 és 12-e közötti, míg a postás általában minden hónap közepe, 14-e után szokta a nyugdíjakat kivinni (kivéve decemberben, mert a decemberi nyugdíj rögtön a hónap legelején kerül kifizetésre).

Hónap	A várható banki jóváírás napja (ekkor indul a nyugdíj utalás)
2021. januári	2021. január (11) 12, kedd
2021. februári	2021. február (11) 12, péntek
2021. márciusi	2021. március (11) 12, péntek
2021. áprilisi	2021. április (09) 12, hétfő
2021. májusi	2021. május (11) 12, szerda
2021. júniusi	2021. június (10) 11, péntek
2021. júliusi	2021. július (09) 12, hétfő
2021. augusztusi	2021. augusztus (11) 12, csütörtök
2021. szeptemberi	2021. szeptember (09) 10, péntek
2021. októberi	2021. október (11) 12, kedd
2021. novemberi	2021. november (11) 12, péntek
2021. decemberi	2021. december (01) 02, csütörtök

Leginkább azok a nyugdíjasok kérik a nyugdíj személyes kifizetését, akiktől csak messze található bankfiók vagy bankautomata, ráadásul a helyi kisboltban sem fogadják el a bankkártyákat.

Nyugdíj utalás bankszámlára (dátumok)

A nyugdíj utalás (folyósítás) időpontja nem feltétlenül egyezik meg a bankszámlán történő jóváírással. Banktól függően ez plusz 1-2 napot is igénybe vehet.

Februárban érkezett a beígért 13. havi - lényegében 53. heti - nyugdíj negyedrésze is.

(vasarlocsapat.hu közlése alapján)

1% kérése

A Kőbányászokért Alapítvány ebben az évben is szívesen fogadja az SZJA 1%-át. Amennyiben szeretné nekünk felajánlani, az Alapítvány adószáma: 18404265-1-05

Sípos Istvánné
a Kuratórium elnöke

Elnökségi ülés

A Bánya-, Energia és Ipari Dolgozók Szakszervezetének országos elnöksége 2021. március 3.-án tartotta, on-line, soron következő ülését.

Az első napirendi pontban a testület érintett tagjai adtak tájékoztatást az ágazati és társasági szintű bértárgyalások helyzetéről, a megkötött bérmegállapodásokról.

Ezt követően Rabi Ferenc a BDSZ elnöke tájékoztatta a grémiumot az Európai Unió és az IndustriALL Europe iparpolitikai törekvéseiről.

A harmadik napirendi pontban, ugyan-csak az elnök tájékoztatója hangzott el a Mátrai Erőmű Zrt. jövőbeni működési lehetőségeiről, a vállalati szakszervezeti törekvésekről.

Az ülés az Egyebek napirend bejelentéseivel ért véget.

Versenyképességi jelentés – 2020

A Kormány 2015-ben felkérte a Magyar Nemzeti Bankot, hogy a jegybankban rendelkezésre álló szakmai tudással segítse Magyarország fenntartható felzárkózását versenyképességének javítása céljából.

A Magyar Nemzeti Bank 2016-ban jelentette meg „Versenyképesség és növekedés” c. könyvet/ tanulmányát, majd minden évben megjelentek a jelentések.

2020. júliusában jelent meg a Nemzeti Bank versenyképességi jelentése 2020 címen. Lapunkban most első ízben ad tájékoztatást a jelentésről.

A cím alatt az alábbi szöveg olvasható:

„Látni, amit mindenki lát és gondolni, amit még senki se gondolt.”

Szentgyörgyi Albert (Nobel díj, 1937)

A jelentés célja, hogy olyan átfogó és hiteles képet adjon Magyarország versenyképességének dimenzióiról, amelyekre a jegybank hagyományos

makrogazdasági elemzéseiben kevesebb fókusz esik, noha meghatározó szereppel bírnak a gazdasági folyamatok alakulása szempontjából.

A versenyképesség alatt a gazdaság hosszú távú teljesítményét meghatározó tényezők összességének színvonalát értjük, amelyek kiterjednek többek között a termelékenységre, az emberi erőforrás mennyiségére és minőségére, a technikai haladásra, a szabályozói környezetre, a vállalkozói attitűdre, a finanszírozási lehetőségekre, valamint a társadalmi és környezeti fenntarthatóságra.

A Versenyképességi jelentés 2020 június 30-ig rendelkezésre álló információk alapján a 2019.évre vonatkozó vagy azt megelőző legfrissebb adatokat vette figyelembe, a koronavírus járvány 2020-ban jelentkező hatásai nem szerepelnek benne.

A 2020. évi jelentés a Versenyképességi jelentés 2017. évi - publikációhoz képest 54%-kal 154-ra emelkedett a vizsgált indikátorok

száma 95%-a objektív tényszerű statisztikán alapul.

A tartalom:

- Vezetői összefoglaló

- A versenyképességi jelentés keretei

- A makrogazdaság helyzete a versenyképességi rangsorok eredményei alapján

- Versenyképesség indikátorok

Jelen anyag a 4.12. alfejezetből a „hatékony energiafelhasználás” táblázataihoz ad kiegészítést.

A teljes jelentés az interneten, az alábbi link megnyitásával olvasható:

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/versenykepessegi-jelentes/versenykepessegi-jelentes-2020>

H.J.

Bányász eszközök a múltból
Karbid lámpa

Az internet világa egyre inkább tért nyer mindennapi életünkben.

Lehetőség ez a lapszerkesztőknek is, hogy ha fontos információra, hasznos mondanivalóra, sokakat érdeklő közlésre bukkannak, azt átvegyék az újságukba, színesítve a palettát. Így került ide ez a kis írás és fotó is. (A Szerk.)

Karbidporral működő klf. bányász-lámpák: a felső tartályból egy szelepen keresztül a karbidra csepegő víz acetiléngázt termelt, ami egy kis réz vagy porcelánbetétes szelepen meggyújtható volt és ez a kis láng világított... A nyílt láng miatt robbanásveszélyes volt.

Bányászok Baráti Társasága
Facebook csoport

Endrődi Sándor fotója és szövege

Adalékok a „Versenyképességi jelentés 2020” - hoz
Az utóbbi napokban több hazai – és nemzetközi statisztikai adat jelent meg az energiagazdálkodásról. Ezek közül néhány:

A világon felhasznált energiahordozók			
ENERGIA-HORDOZÓ	FELHASZNÁLÁS	2019/2018	RÉSZARÁNY
	2019 (EJ)	%	%
Kőolaj	193	- 0,2	33,1
Földgáz	141	0,2	24,2
Szén	157	-0,5	27,0
Megújulók	29	0,5	5,0
Vízenergia	38	0	6,4

Magyarország nettó primer energia mérlege (PJ) 2018-ban			
	SZÉN	KŐOLAJ	FÖLDGÁZ
Termelés	44	74	61
Import	52	448	444
Export	8	162	174
Primer felhasználás	89	329	345

Vízenergia nélkül megújulók egyes országokban (EJ)		
	2018	2019
Kína	5,81	6,63
USA	5,50	5,83
Németország	1,97	2,12
Franciaország	0,54	0,61
Oroszország	0,01	0,02
EU	6,97	7,54
Világ összesen	25,83	28,89

Felhasznált irodalom:

1. British Petrol Statistical Rewiew of World Energy 2020 (69 th edition)
2. MEKH adatok
3. KSH adatok

Az energia árak hatósági szabályozása (ez a fejezet az ENERGIAGAZDÁLKOZÁS 61.évfolyam 2020.4.számában jelent meg a 43.oldalon)

„2013-ban indult el a „rezsicsökkentés” kampány, a lakossági energia-hordozó árak hatósági csökkentésével

.Hatósági árat és beszerzési kontingenst kezdtek alkalmazni a lakosságot földgázzal ellátó kereskedőkre. Ezzel elindult a lakossági földgáz ellátók államosítása is. A földgáz tőzsdéken az árak a következő években lényegesen csökkentek, de a hazai lakossági földgáz fogyasztói árak változatlanok maradtak. Henry Hub: földgáz tőzsde az USA-ban TTF: holland földgáz tőzsde CEGH: osztrák földgáz tőzsde

Legjelentősebb villamos áram termelők (TWh)		
	2018	2019
Kína	7166	7503
USA	4457	4401
Oroszország	1109	1118
India	1551	1558
Japán	1056	1036
Világ összesen	26652	27004

Magyarország nettó primer energiamérlege (PJ) 2019-ben			
	SZÉN	KŐOLAJ	FÖLDGÁZ
Termelés	42	45	55
Import	44	429	651
Export	8	138	244
Primer felhasználás	79	335	353

A megújuló energiahordozók forgalma Magyarországon (PJ)				
	TERMELÉS	IMPORT	EXPORT	FELHASZNÁLÁS
2018	128	7	16	115
2019	126	7	20	110

A világ széndioxid kibocsátása (millió tonna)				
2010: 31085	2015: 32787	2017: 33279	2018: 34007	2019: 34168

A háztartási nettó földgáz árak 2013 óta (ft/m3)		
I: Árkategória:	2,364 Ft/MJ	80,85 Ft/m3
II: Árkategória:	2,712 Ft/MJ	92,75 Ft/m3

HUDEX: budapesti földgáz tőzsde

A közületi, ipari földgáz felhasználók esetében az árak követik a földgáz tőzsdék árait. Mint a fenti táblázatból is látható, a magyar földgáz tőzsde napi árai rendre magasabbak, mint az osztrák vagy a holland tőzsdei árai.”

Dr. Horn János

Egyes országok egy főre jutó primer energiafogyasztása (Gj/fő)			
	2017	2018	2019
Magyarország	100	101	102
USA	284	292	287
Oroszország	198	206	204
Kína	92	95	98
Németország	166	151	157
Norvégia	362	356	328
Világ átlaga	74	75	75

Magyarország villamos-energia mérlege (millió kWh)				
	TERMELÉS	IMPORT	EXPORT	FELHASZNÁLÁS
2018	32004	18613	4265	50617
2019	33935	19854	7269	53789

Magyarország széndioxid kibocsátása (Tonna)				
	2010	2015	2017	2018
Összesen	52138	46677	47430	49646
Energiaipar	17854	13749	13498	13869
Egyéb ipar	7576	7835	7966	8822
Szállítás				
Közlekedés	11502	12045	12313	12979
Háztartások	8849	6913	7411	7937
Az ország, 2019-ben, 47,4 ezer tonna széndioxidot bocsátott ki.				

Dátum	Henry Hub	TTF	CEGH	HUDEX
2015.12.03		51,7		
2017.04.07	30,48	45,32		
2019.03.01	26,81	57,06	54,99	56,26
2020.05.01	18,47	17,18	20,82	23,69
2020.06.01	17,45	14,26	16,5	24,83
2020.07.01	17,21	15,86	18,81	20,39
2020.08.01	17,28	15,61	18,35	24,85

Mi újság a Cérnázóban?

Berényi Attilával tíz évvel ezelőtt készítettem interjút a Bányamunkás részére. Az akkori bemutatkozásnál elmondta, hogy 1987 óta dolgozik a textiliparban, amihez azelőtt nem volt köze, alapvégzettsége szerint se, hiszen a szakmája mechanikai műszerész. A Magyar Selyemipari Vállalat (MSV) kispesti Jacquard Szövőgyárában került kapcsolatba az ipárral. Végig

járva a ranglétrát előbb művezető, majd szövőde vezető lett. Amikor az MSV csődeljárás alá került, s lassan eladogatták az egyes gyárat, ők is elköltöztek az MSV Kikészítő telepére, de ott már nem volt szakmai munka. A Könnyűipari Műszaki Főiskola két gépet kihelyezett a Cérnázóba, s Attila a két géppel került, 1998-ban, a Kft. - hez, aztán ott ragadt, s szövőde vezetőként tevékenykedett. Elvégezte a Könnyűipari Műszaki Főiskolát, üzemmérnök. A céget, a múlt század elején alapították, s ugyanazon a helyen, tulajdonképpen ugyanazzal a profillal működik. Azelőtt Albertfalvi Cérna Gyárnak hívták, de a rendszer-váltás után privatizálták, s az új tulajdonosok nevet változtattak.

Amikor az érdekképviseleti munkája kezdeteiről kérdeztem, azt felelte, hogy már az MSV-nél előbb szakszervezeti bizalmi, majd titkár volt, amikor

pedig átkerült a Cérnázóba, az előző szakszervezeti vezető nyugdíjba menetele után, 2005-ben, ő lett az utódja. Az üzemi tanácsnak is tagja.

Egy évtized múltán ismét leültünk – a járványhelyzet miatt a telefonjainkhoz –, hogy folytassuk az akkori beszélgetést.

- *Mi történt azóta? – természetesen fel az egyáltalán nem eredeti, de célravezető kérdést.*

- A cég azóta is működik, de a helyzet megváltozott – kezdi Attila a választ. - A legfőbb partnerünk a Michelin, tőle kapjuk a legtöbb megrendelést. Szerkezetváltást hajtott végre a saját gyártásában, már nem csak tőlünk vásárolt szövetekkel dolgozik, ezért a szövőde rendelésállománya először csak csökkent, aztán teljesen meg is szűnt. Így a szövődénk, immáron kilenc év óta nem működik. Így a szövőde-vezetői beosztásom

is megváltozott. Még mellette, négy-öt évig, technológusi feladatokat is elláttam, majd a vezetői státusz megszűnte után, végleg ez lett a főfoglalkozásom.

- *A termelés hogyan alakult?*

- A Michelinnek továbbra is dolgozunk, a rendelésállományunk, a pandémiás helyzetnek köszönhetően változott. A tavalyi termelt mennyiségünk nem lett kevesebb, mint a 2019-es évé, de a termékszerkezet, tehát, hogy miből mennyit kellett gyártanunk, változott. Többféle gumihoz gyártunk erősítő cérnákat, s azokból rendelték többet, ami a cégnek kisebb a haszna. Így a termelés mennyisége ugyan nem csökkent, de a bevétel igen. A legnagyobb hasznot hozó termékünk az a cérna, ami repülőgépek abroncsainak szövetébe kerül beépítésre. A múlt év – és nagyon úgy tűnik, hogy ennek az évnak az első fele is – a repülés szempontjából nem volt kihasználva, a

kerékgumi nem kopik úgy, mint normális időben, így a rendelés mennyisége is visszaesett.

- *Ez mit jelent a foglalkoztatás szempontjából?*

- A cég működőképes maradt, az embereknek volt/van munkája, de most odáig jutottunk, hogy a rendelésállomány változása miatt a bevétel csökkent. Veszteségesek nem lettünk, de a nyereség biztosan nem éri el az üzleti tervben szereplő mértéket.

- *Hogyan változott az érdekképviseleti státuszod?*

- Szakszervezeti titkár vagyok, de a legutóbbi üzemi tanács választáson elnöknek választottak, így egyszemélyben töltöm be mind a tisztséget. A BDSZ országos tanácsának is tagja vagyok, az Elnökségnek ügyszintén. Igyekszem megfelelni a rám bízott feladatoknak országos és helyi szinten is. Megtisztelő számomra, hogy a tagok megbíznak bennem, s én minden tőlem telhetőt megteszek, hogy a munkáltatókkal folytatott érdekegyeztetéseken a legjobb eredményeket érjük el. Úgy vélem, hogy ez eddig sikerült.

- *A BDSZ országos elnökségében te a könnyűipar küldöttje vagy.*

- Arra kaptam megbízást, hogy képviseljem a BDSZ tagságát nemzetközi tanácskozáson. 2018-19-ben több alkalommal voltam Brüsszelben rendezvényeken, voltam továbbképzésen Prágában. Az elmúlt év a pandémiás helyzet miatt személyes találkozások nélkül telt, a konferenciák a virtuális térbe kerültek, de ez a munka nem állt le. Bár az angol nyelvtudásom még nincs olyan szinten, hogy minden kifogástalanul és választékosan el tudnék mondani, de igyekszem – ha gyakorlásra olyan sok lehetőségem nincs is – fejleszteni azzal is, hogy a munkahelyi skype-os beszélgetésekben is részt veszek a külföldi partnerekkel. Közvetlenül juthatok hasznos információkhoz, amit tovább adva, akár a munkahelyemen, akár az Elnökség tagjainak, segítheti a sikeres munkát. Azt mondják: az információ hatalom.

- *A vezetői státuszod, s a szakszervezeti tisztséged között soha nem érezted összeférhetlenséget?*

- Középvezető voltam/vagyok, s ez a helyzetem inkább segítette a munkavállalói érdekvédelmi munkámat. Egyfelől tisztában vagyok azoknak az embereknek a problémáival, véleményével, elvárásaival, akiket képviselek, másfelől információim vannak a munkáltatói oldal lehetőségeiről, a cég gazdasági helyzetéről, tehát arról, hogy az érdekvégyesítésben meddig mehetünk el, ami még reális célkitűzés. Talán ez is az oka annak, hogy minden munkahelyi konfliktust rendezni tudtunk tárgyalásos alapon, mindig megtaláltuk a kompromisszumos megoldást. Megítélésem szerint, mint szakszervezet, a kapcsolatunk korrekt a munkáltatói oldallal. Mivel munkavédelmi- és tűzvédelmi felelős is vagyok, - ehhez úgy jutottam, hogy a kollégám nyugdíjba ment, s nem vettek fel helyére mást, hanem megkaptam a munkakörét -, az

új belépőknek én tartom a munkavédelmi, tűzvédelmi oktatást. Ilyenkor megragadom az alkalmat, s beszélek a cégről is, a szakszervezetről is.

- *Mit mondasz nekik?*

- Például azt, hogy nálunk minden ember be van jelentve, a cég ténylegesen utalja a dolgozó után a járulékot, nem csak egy papírt kap róla, hogy befizették, vagy arról, hogy mi megkaptuk a bérünket a pandémiás helyzet alatt is, de visszatekintve, a 2008-

2009-es válság idején szintén, pedig az a cégünket keményen érintette, hiszen mintegy mászknyi embert kellett elküldeni. Ezek egy részét azóta visszavettük. Három magyar tulajdonosa van a cégnek, akik az ügyvezetési és a munkáltatói jogokat gyakorolták, majd elmentek nyugdíjba, s az említett jogszolgáltatásokat átadták az alkalmazottként dolgozó ügyvezetésnek. A tulajdonosokkal is jól együtt tudtunk működni, a munkavállalókat érintő kérdésekben, mint szakszervezet, s a mostani ügyvezetőkkel is korrekt a kapcsolatunk. Ez megkönnyíti számunkra az érdekvégyesítést.

- *S mi az, ami nehezíti?*

- A tagszervezést nagyon nehezíti az a máshol is gyakran előforduló probléma, hogy a munkavállalók jelentős része, arra hivatkozik, hogy a szakszervezet által kiharcolt bér és egyéb vívmány, úgy is vonatkozik rá, hogy ha nem tagja a szakszervezetnek. És ez így van, hiszen a Kollektív Szerződés minden munkavállalót érint.

- *A járvány következtében hozott intézkedések mennyiben gátolják, nehezítik az érdekképviseleti munkát?*

- Mi a múlt év márciusától – a COVID-19 terjedésének megakadályozására hozott védelmi intézkedések idején - is dolgoztunk, e miatt nálunk nem volt fennakadás. Két leállásunk van egy évben. Az egyik a nyári, amelyik két hétig tart, a másik a téli, amely karácsony előtt egy-két nappal, a következő év január 2-áig tart. Ez most is megtörtént. Annyi változás volt, hogy a nyári kéthetes leállást előre hoztuk, ezt az indokolta, hogy a Michelin – a legnagyobb megrendelőnk - március végén, az első körben lemondta az összes megrendelését, amire addig

még nem volt példa mióta itt dolgozom, pedig annak már több mint húsz éve. Felmértük, hogy a le nem mondott rendelésállomány meddig tart ki, s ezután döntöttünk a nyári leállás előre hozásáról. Pályáztunk a kormány munkakerőmegtartó programjára, s nyertünk is. Ez azt jelentette, hogy a bér felét a cég, felét az állam fizette. A cég korrekt volt, mert az állaspénzen felül még számoltak plusz összeget is. Kilencven napra szóló program, amin belül dol-

gozót el nem lehetett sem elküldeni, sem négy órán túl foglalkoztatni. Az üzem működött, de a munkaidő felében a munkavállalók egyik fele dolgozott, a másikban a másik fele. A rendelések növekedtek, ami azt vont maga után, hogy embereket kellett kivenni a programból, hogy teljesíteni tudjuk a határidőket. Tulajdonképpen, mire a kilencven nap végére értünk, szinte mindenkit visszahívtunk a programból. Így a pandémiás helyzet miatt nem lett sokkal kevesebb a dolgozók jövedelme. Nem volt szükség arra, hogy szakszervezetként fellépjünk az esetleges bérpótlás érdekében, hogy igényeljünk a BDSZ erre létrehozott segélyalapjából, vagy máshonnan.

- *Maradt el olyan programotok, amit, ha nincs vírus, biztosan megtartotok?*

- Minden évben, nyáron tartunk egy ügynevezett bográcspartit, a dolgozóink részére. Szerencsénk volt, hogy tavaly nyáron nem volt érvényben a tíz személy feletti tiltás az ilyen jellegű rendezvényekre, ezért az üzem területén, az udvaron, szabad területen megtarthattuk. Viszont az október végén szokásos, nyugdíjasaink számára rendezett találkozót, már nem tarthattuk meg, egyfelől a résztvevők kora, másfelől a zárt téri összejövetelek létszámára hozott szabályok miatt. Mikulás ünnepséget ugyan évek óta nem tartunk, de az ajándékokat, a múlt év végén is eljuttattuk a gyerekeknek. Mivel az érdekképviseletünk anyagi lehetőségei lecsökkentek, a kollektív megállapodásunkba sikerült belevennünk, hogy ennek a költségeit a cég átvállalja, s ennek nagyon korrekt módon, minden évben, eleget is tesznek.

- **hip** -

Jegyzet

Lapunk e számának első oldalán tudósítást olvashatnak a BDSZ országos tanácsának legutóbbi üléséről. Az eddigi ülések formai rendjétől eltérően – s az íráshoz mellékelte fotó által is dokumentálva – ez nem a megszokott helyén, a BDSZ nagytanácstermében, hanem a virtuális térben, ahogy ma mondják, „online” módon ment végbe.

Úgy tűnik, hogy az elhúzódó járványhelyzet miatt, hozzá kell szoknunk, de mindenképpen el kell fogadnunk a tanácskozás megtartásának ezt a technikai módszerét.

Felmerül bennem a kérdés: jó ez

nekünk?

Mielőtt egyértelműen megválaszolnám, megpróbálkozom a pró és kontra érvekkel.

Mi szól mellette? Az mindenképpen, hogy a testületek működnek, teljesítik a munkaterv rájuk szabott feladatait, az ülések napirend szerint zajlanak, a grémiumok tagjai vitatkoznak, döntéseket hoznak, információt cserélnek. Jelzése annak, hogy az élet nem áll meg, s bár erősen keretek közé kényszerítve, de az érdekvédelem életképes.

És ellene? A közvetlen és fizikálisan is értelmezhető személyes kapcsolatok

hiánya. A vita körülményesebb, olykor vontatottabb, a megszólalás technikai feltételekhez kötött, néha elvesz a hang és a kép a virtuális országút forgatagában, ki-ki informatikai felkészültségének szintjéhez mérten igyekszik résztvevő lenni, de ez nem mindig sikerül.

Egy kis kitérőt teszek, állításaim bizonyítására. Emlékszem szakszervezeti létem kezdeteire (Jó ötven esztendeje volt nem ma!), amikor Stöckl Gyuri bácsi, a bizalmi, odajött hozzám majd minden héten, s érdeklődött, hogy érzem magam, van-e problémám, esetleg javaslatom, olyan dolog, amiben segít-

hetnek? És ezek a megkeresései nem formális akciók voltak, tényleg kíváncsi volt a véleményemre, amit továbbított a szakszervezeti bizottságnak, vagy közvetlenül a titkárnak, s mivel komolyan vette a megbízatását, az általam jelzett gondokról, hozta nekem a visszajelzést, nem hagyott elvarratlan szálát.

Később, amikor már én is vezető tisztségviselő voltam, megtapasztalhattam a személyes találkozások eredményességét. Akár kétoldalú, akár csoportos megbeszéléseken, sokkal meghittebb, közvetlenebb és persze eredményesebb volt a diskurzus. Ilyenkor egymás szemébe nézhettünk, tapasztalhattuk a közvetlen reakciót, a testbeszédet, az arc kifejező gesztusait, s mindez azt az érzést keltette bennünk, hogy itt most közös produkció születik, egyenrangú felek között.

Még valami a helyszín fontosságáról. Amikor újságíróként, interjút, riportot készítettem, sokkal bátrabb, őszintébb és realitásos véleményekkel szembesültem, ha a riportalany megszokott közegében, a munkahelyén, a pájtásai között beszélgettünk, mint a BDSZ központ bármely helyiségében egy országos tanácskozás szünetében. Tehát, bár az információ cseréjének, a tájékoztatásnak számtalan, gyakorolt formája létezik, a személyes találkozásnál még nem találtak ki jobbát.

Visszakanyarodva az alapkérdéshez, mármint, hogy jó-e ez a jelenlegi helyzet nekünk, azt kell válaszolnom: nem! Nem váltja ki az ülések eredeti formáját, tulajdonképpen a szükségszerűség ránk kényszerített lehetősége, így kell dolgoznunk, most nincs ennél jobb.

De lesz!

- **h** -

A videókonferenciáról

Egy sosemvolt bányászbrigád nemlétező kalandjai

Mintegy húsz éven keresztül írtam és szerkesztettem egy sorozatot a Bányamunkásban, aminek az volt a címe, hogy: Karbid Krónika. Mindig a lap utolsó oldalán jelentek meg ezek az írások, melyek egy bányász munkabrigád humoros kalandjait voltak hivatottak megjeleníteni, hónapról hónapra. 1984-ben kezdtem – s két év kihagyás-

Több alkalommal játszották a történetekből írt színdarabot, különböző - főleg egykori – bányásztelepüléseken, s talán álszerénység nélkül mondhatom, nagy sikerrel. Mindegyik alkalommal jelen voltam, s szóltam a közönséghez, még az előadás kezdete előtt, mert szükségét éreztem annak, hogy néhány információt megosszak velük, az írói szándékai-

sal (Betiltották. Úgy ahogy mondom!) 2006-ban fejeztem be, s ez alatt a húsz év alatt össze is jött majd kétszáz történet. Ezekből százat a BDSZ 1996-ban, könyv alakban is megjelentetett. 2006 végén hagytam fel az írásával, úgy éreztem, hogy a sorozat elfáradt, persze én fáradtam el, úgy éreztem, hogy már nem tudom tartani a magam szabta

mat illetően. Ezek a következők voltak. „A Karbid történetek a legkülönbözőbb helyszíneken játszódnak, ott, ahol a bányászok megfordulnak. A legtöbb persze a munkahelyen, a föld mélyében. De a föld mélyét feltenni a színpadra, díszletként, meglehetősen bonyolult feladat, amely meghaladná a képességeinket. Ezért elmentünk a könnyebb ellen-

nívót, akkor meg minek? A brigádtörténetek népszerűségére mi sem jellemzőbb, mint az, hogy – visszajelzések alapján – a Bányamunkást sokan az utolsó oldalon kezdték el olvasni, mint pártállami időkben a napilapokat, a sportrovet miatt.

Nyolc évvel ezelőtt az az ötletem támadt, hogy mi lenne, ha én ezekből a történetekből néhányat kiválasztanék, jelenetként formálnám azokat és valakik előadnák, így az én papíron fennmaradó figuráim a valóságban is megjelenének. Az elhatározást tett követte, s a megvalósításban remek partnerre találtam a Hevesi Sándor Színtársulat tagjaiban, s vezetőjében, Rácz Ferencben.

elköszönnek, semmi kapcsolat nincs közöttük. Mind a kettő mondja a magáét, s egyáltalán nem figyel a másikra. Van ilyen? Jó, van. De ritkán. Vagy például. Itt van az én Tinta Matyi nevű figurám, aki már a nevéből adódóan is, e mintegy kétszáz történetet – ha finoman akarom kifejezni magam -, az alkoholos befolyásoltság állapotában élte végig, de ha nem finoman, hanem érthetően akarok fogalmazni, akkor bizony mindig erősen be volt rúgva. Van ilyen bányász? Nincs! Nemcsak azért, mert ilyen állapotban le se engednék a bányába, hanem azért is, mert ilyen kondícióval meg se bírná emelni a csákányt. Az első nap első órájában páros lábbal penderítenék ki a munkahelyéről. Az ő figurájára mégis szükségem volt, hiszen a pityókás ember kész humorforrás. A beszéde, a mozdulatai, a mimikája nevetésre ingerlő. Különben meg a legnépszerűbb szereplőm volt, mert amikor az olvasóimmal találkoztam mindig elmondták, hogy melyik kollégájukra, barátjukra, ismerősükre emlékezteti őket Tinta Matyi. Érdekes, hogy magára senki sem ismert benne.

Szóval ezek a történetek a valóságban nincsenek, ezt felelősségem tudatában kijelenthetem. Ha mégis, netán tán valaki, az itt látottak és a valóság között hasonlóságot vélne felfedezni, az csak a véletlen műve. De nincs a szándékaim ellen!”

Régi barátaim a „hősi időkben” még egy darabig kérdegették tőlem, hogy mikor folytatom a sorozatot? Sosem adtam végleges, elutasító választ, csak annyit: most nem. És mindig komolyan gondoltam.

A COVID-19 második hulláma idején, úgy döntöttem, hogy aktuális témával, egyszeri alkalommal, ideidézem az egykori brigád két ikonikus alakját.

Vírusirtó

Ferbli Zsombor, Rodin híres szobrára hajazó, elmélyült pózban álldógalt a sarki közért pultrégetegének egyik eldugott sarkában, amikor hátulról homlokon vágta őt Éltés Ödi bácsi.

- Csókolom Ödi bátyám! – rezzen-te össze magát Zsombor. - Hogy van egyébként, ha egyáltalán?

- Szevasz, Zsombi! Még mindig életvitelszerűen vagy lökött?

- Köszönöm kérdését. Úgy ahogy. És maga?

- Ahogy úgy. Mit keresel te itt a boltban? Nemigen láttalak itt az utóbbi tizenöt évben. Csak nem vásárolsz?

- Leküldött a muter fertőtlenítőért. Nem tudja, merre vannak a pálinkák?

- Te Zsombor. Nem is lehetnél most itt. Ez a veszélyeztetett korosztály időzónája.

- Én duplán veszélyeztetett vagyok Ödi bá.

- Na, ne mondd.

- De mondom. Ha nem viszek pálinkát, anyámtól akkora pofont kapok, hogy az élettársa adja a másikat.

- Így már értem. De azt nem, hogy miért nincs rajtad gumikesztyű?

- Abban nem érzem, hogy melyik zsemle a legropogósabb. Romlik a színvonal Ödi fater. Tíz közül legfeljebb egy-két megfelelőt talál az ember. Elég nagy strapa mindet végig tapogatni. Hanem maga, látom jól felkészült. Szájmaszkja is van.

- Tudod milyen nehezen jutottam hozzá? Pult alól, másodkézből. Nem mondom, viszonylag jó állapotban van, az előző tulaj alig használta.

- Ez az egy van?

- Hát mennyi legyen, abból a kevéske nyugdíjból? Nem telik többre. De ez elég is. Felváltva használjuk az asszonnyal. Ha az unoka el nem kunyerálja tőlünk.

- Amúgy, hogy bírják a karantént?

- Remekül. Megvettük, ami kell, tele a spájz. Van kávéfőző tömítő gumikarika, ötszáz darab, kályhabádog könyök-

cső százhusz darab, de beszereztünk nagyobb tételben flexibilis zuhanyrózsát, fekete színben, mert úgy olcsóbb volt.

- És mit csinálnak velük?

- Mit-mit? Hülye kérdés. Várjuk az alkalmat, amikor szükség lesz rájuk.

- Na, arra a karantén nagyon jó hely. Élelmiszert nem vettek?

- Már hogyan vettünk volna. Sajnos az éléskamra gyorsan megtelt fontos műszaki cikkekkel, mint például a szászával csomagolt szelephézag, meg a három köbmétert kitevő üveggyapot, így a kisszobát töltöttük fel étkezési alapanyagokkal.

- Mire gyúrtak leginkább, Ödön bátyám?

- Á... csupa apróság. Félmásza só, százhet kilo - ez a kiszerelés miatt lett ennyi -, szóval százhet kilo szójaliszt, egy zsák cement, erről azt hittük, hogy porcukor, de már nem akartuk visszavinni, aztán van ott még nagyobb tételben lekváros fahéj, örölt fehérbors, pirosaprika és zöldpaprika. Ez utóbbi azért, hogy ne legyen sértődés a paprikák között. Ja, és sikerült szerezni másfél másza borneói köménymagot, meg százhusz csomag, exportból visszamaradt, tűzkövet.

- Jut eszembe, jó, hogy mondja. Nem akar olcsón tarhonyát? Mariska néni a szomszédunk ráállt az otthoni nagyüzemi tarhonyatermelésre. Hátul a kiskertjében vetett be olyan nyolc négyzetméter tarhonyamaggal még novemberben. Két hét múlva termőre fordult, egy négyszögölről lejön tíz kilo. Ötlikos csomagolásban adja jutányos áron. Még úgyis bejött neki az üzlet, hogy a cannabis ültetvényétől vette el a területet. Na, de mondja már Ödi bácsi, minek maguknak kettőjüknek, Jolán nénivel, ilyen mennyiség?

- Hogyhogy minek? Azt olvastam, hogy ha a szójalisztet összekeverik az abált padlizsánszósszal - mert ezt is

neki születésnap meglepetés.

- Legyen. Különben nem unatkoznak, otthon, kettesben?

- Már mért unatkoznánk? A Jolán folyton takarít, főz, tesz-vesz, rémmód preferálja a házimunkát, én meg nem akarom felidegesíteni azzal, hogy zavarom. A múltkor arra akart rávenni, hogy mosogassak el, alig bírtam lebe-

szélni róla. Tájékoztattam őt a kormány „másfélméteres” rendelkezéséről, mely szerint én nem mehetek közelebb a mosogatóhoz százötven centinél. Na, most, ahhoz, hogy ilyen feltételek között mosogatni lehessen, ahhoz legalább kétméteres karra lenne szükségem. Az meg még úgy se lenne, ha a két karomat egymás után tenném.

- Elfogadta a minden szempontból kielégítő, törvényileg is alátámasztott magyarázatot?

- Nem. Azt mondta, hogy a méreteket hagyjuk. És hozzátette, félre nem magyarázható ajkbiggyeszítéssel, hogy ha bizonyos testrészem, véletlenül tükörponty lenne, és azt ő kifogná, vissza kellene, hogy dobja, mint méreten alulit, ha csak nem kockáztatná azt, hogy a halór rajtakapja, s megbünteti. De ő nem kockáztatna, mert az egész nem ér annyit. Szerintem.

- Hát, elfogultsággal nem vádolható a Jolánka néni.

- Azzal sem. Amúgy meg jól elvagyunk. A TV-ben remek programok mennek. Jolán, ha éppen nem házimunkál, a konyhában nézi naphosszat a sorozatát, valami kelet-portugál szappanoperát, az a címe, hogy „Ne piszkáld a könnyzacskómat Carvalho, mert berosálok”. Tegnap ment a százhuszonhatezer négyszázötvenkettedik rész.

- És maga Ödi bácsi?

- Én meg a nagyszobában, a kényelmes bőrfotelből kétóránként megnézem, felvételtől, ahogy a Real Madrid 2018 októberében 5:1-re hazavágja a Barcelonát.

vettünk - akkor azzal lehet világítani, amikor elmegy az áram. Mindenre fel kell készülni.

- Miből telik minderre? Azt mondta kevés a nyugdíj.

- Hát az kevés is. Kértünk kölcsön az unokaöcsémétől egy jelentős összeget. Hallottuk, hogy felfüggesztették a kölcsönök visszafizetését. Mi törvénytisztelő állampolgárok vagyunk. Nem is fizetjük vissza.

- És ezt az illető is tudja?

- Tudod mit, Zsombor? Legyen ez

- Az fordítva volt, bátyám.

- Ja, ha te Barca drukker vagy, akkor igen.

- Na, Ödi bá, örültem, hogy találkoztunk, most már megyek, mert még be kell ugranom az elektronikai szaküzletbe, Tetkó haverom üzent nekem, hogy igyekezzek, mert elfogy.

- Mi, fiam?

- A vírusirtó, Ödi bá, a 3.0-ás androidos vírusirtó.

„Jó szerencsét” köszöntés emlékülés

Sajnos ebben az évben sem kerülhet sor - a koronavírus veszély helyzetével kapcsolatos szabályok miatt - a „Jó szerencsét” köszöntés elfogadásának tiszteletére rendezendő emlékülés megtartására. A Szervező Bizottság azonban bízik/biztos abban, hogy a 2022. évben az emlékülésre már sor kerül.

OMBKE
BDSZ

Szaktanákat/hivatásunkat érintő konferenciák

A Gazdálkodási és Tudományos Társaságok Szövetsége a közelmúltban két online konferenciát tartott: „A jövő elképzelhetetlen tiszta és biztonságos energia nélkül” címen.

Az egyik:

Süli János tárca nélküli miniszter „Az atomenergia hosszú távú szerepe a magyar energetikában. Paks II. jelenlegi helyzet” c. előadásában bemutatta a Paks II. beruházás jelenlegi helyzetét.

Dr. Kereki Ferenc a Radiaktív Hulladékokat Kezelő Nonprofit vezérigazgatója „A radioaktív hulladékok kezelésének kérdései (erőmű kiégett fűtőelemeinek rövid – hosszú távú elhelyezése, jelenlegi tárolók, kutatá-

sok)” c. előadásában bemutatta a hulladékok kezelésének jelenlegi helyzetét.

Dr. Szilágyi Zsombor a Miskolci egyetem docense „A hidrogén a jövő energia-hordozója” c. előadásában bemutatta, hogy a tiszta energiaforrások egyike a hidrogén, amelyik nem a holnap, hanem inkább holnaputáni energiaforrás.

A másik:

„Magyarország kilátásai a vírus hozta gazdasági válságban” és „Új válság, új megoldások, a Magyar Nemzeti Bank szerepe a gazdaság újra indításában” címen.

Dr. Kovács Árpád egyetemi tanár, a Költségvetési Tanács elnöke

„Magyarország kilátásai a vírus hozta gazdasági helyzetben” c. előadásában felvázolta az OECD által készített szcenáriót és a magyar gazdaság helyzetét és kilátásait.

Dr. Parragh Blanka a Monetáris Tanács tagja (MNB) „Új válság, új megoldások - a MNB szerepe a gazdaság újra indításában” c. előadásában főleg a monetáris politikai intézkedésekre és a MNB 2020 szeptemberében elkészített ötven pontos javaslat csomagot mutatta be, amit az MNB a Kormány támogatására készített.

Az előadásokról készített videofelvételek és prezentációk megtekinthető a Szövetség www.gttsz.hu honlapján.

Dr. Horn János

A bányaszerencsétlenség áldozataira emlékeztek

1947. január 20-án szörnyű tragédia rázta meg Sárísáp és Annavölgy lakosságát, a X-es aknában dolgozó bányamunkások családjait. 33-an adták életüket a bánya Zsigmondmezőn lévő vágatában keletkezett tűzben, vagy menekülés közben a sűrű füstben lelték halálukat.

A szerencsétlenség áldozataira emlékezve rótták le a tiszteletét a sárísápi temető bányászírjainál Kollár Károly polgármester, Takácsné Molnár Anikó jegyzőasszony és Mráz László, a Dorogi Bányászati Szövetség Sárísápi Nyugdíjas Alapszervezetének elnöke.

Oroszlányi segítség

(Mivel az alatt leírt esemény a tavalyi év utolsó Bányamunkás számának lapzártája után történt, így decemberi számunkba nem kerülhetett be. Az írás a bányász szolidaritás követendő szép példáját mutatja be, így – aktualitástól függetlenül – fontosnak tartjuk, hogy lapunkban helyt kapjon. – A szerk.)

A Szakszervezet mindig is szolidáris volt a nehéz helyzetben lévőkkel!

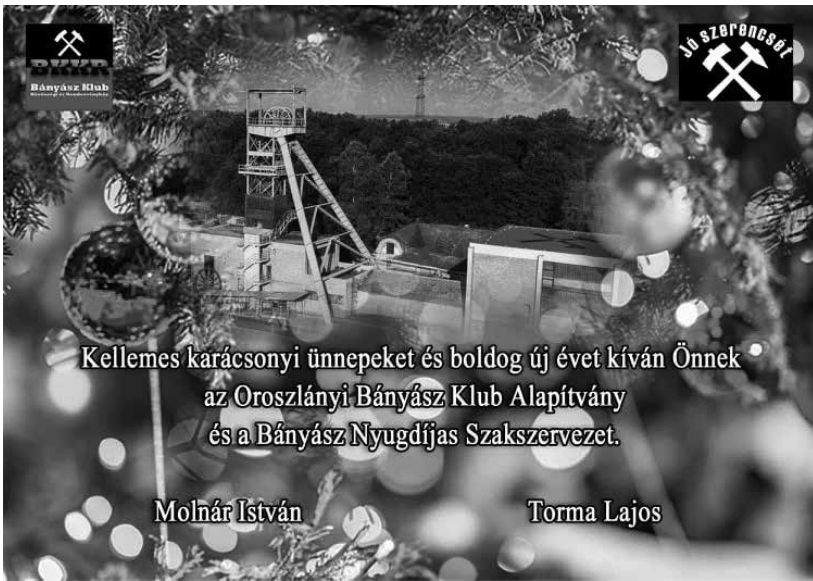
A korábbi években a város főterén főzött egy baráti társaság és ajándékként szétosztásra került a karácsonyi káposzta! (sok-sok érdeklődő volt jelen akkor) Most, a pandémiás helyzet miatt, ez nem valósulhatott meg. Így a Bányász Szakszervezet és a Bányászklub Alapítvány vállalta, hogy száz darab karácsonyi csomagot juttat el az egyedül élők és a rászorulóknak részére.

A csomagban a meleg étel mellé számtalan karácsonyi finomság is került. Az érintett személyeket a bizalmi segítségével gyűjtöttük össze.

Egy helyi étkeztetéssel foglalkozó vállalkozót bízunk meg az elkészítésével, címre történő kiszállításával!

Szeretettel adjuk, hisszük, hogy

jó szívvel fogadják. Reménykedünk abban, hogy jövőre már visszatérhünk a nagy létszámú, személyes adományozáshoz!

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Főszerkesztő: Hámori István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A Bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetőek: www.banyasz.hu • Kiadja és nyomja a Nyomdort Kft. • Tel.: 06 30 825-4084 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630

Kőolaj körkép

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															

VÍZSZINTES:

1. Brazil eredetű dzsessz stílus: ... nova. – Szabálytalan helyzet futballmeccsen, névelővel. 2. Váratlan közbevetés beszélgetés közben. – Felhívja valamire a figyelmet. 3. Gazdaságosan azok a geológiai készletek hasznosíthatók, amelyekben az olaj nagy ... van jelen. 4. Fazekasok alapanyaga. – Az ENSZ angol rövidítése. – Járom. 5. Esni kezdett az eső. – Odalép egyenmű betűi. – Román és svéd autók jele. 6. Táncmulatság. – A budapesti Katona József Színház színésze (István). – Gondoz. 7. Nagy hangon, indulatosan rákiált valakire. – Személyedről. 8. Ilona becézve. – Radon és fluor vegyjele. 9. Te egyedül. – Bármí, amit megtart valaki, hogy emlékeztessen valamilyen sikerére vagy győzelmére. 10. Felnőtt fiúknak felesége. – Férfinév. – Telkibánya része! 11. Megkötött csomó. – Dől betűi keverve. – Az USA egyik állama és egy hüvelyes növény. 12. Urán, kén és nitrogén vegyjele. – Kiálló, de csak félig! – Egy holland városról elnevezett félkemény sajt, amelyet ott az országban a legnagyobb mennyiségben fogyasztanak. 13. A kőolaj két fő alkotórésze. 14. Országunkban készült termék jelzője. – Gépkocsival közlekedett. 15. Megérzésen vagy megfontoláson alapuló javaslat. Például totóban. – Ritka női név. Például Békés ... színész nő.

FÜGGŐLEGES:

1. Kiloamper és Európa-bajnokság rövidítése. – Az USA egyik elnöke a közelmúltban (George). Járt Budapesten is, ahol szobra a Szabadság téren áll. 2. Üdülőhely a Balaton déli partján. – Alga másik neve. 3. Hirtelen, gyorsan eszik meg valamit. – Szemrevételezi. 4. Világsikert elért

filmek díjának névadója. – Sokoldalú francia író volt (Boris). Legismertebb regénye a Tajtékos napok. – Földünk mi körül kering? 5. Hazánkban a kőolaj és földgáz készletek döntő többsége az Alföldön található. Hajdúszoboszló térsége mellett még hol? – Hipermarket eleje! 6. Csónakban van! – Hős, harcos férfi. – Duna-kutató Intézet rövidítése. 7. Női énekhang. – Tanuló egyenmű betűi. – Világhírű, nálunk is ismert francia énekesnő a múlt században. Tíz nyelven énekelt. 8. Bolt készlete. – Argon és urán vegyjele. 9. Férfinév. Viselőit tavasszal ünneplik. – Ida becézve. – Otília, szintén becézve. 10. Amerikai hosszsmérték. Egy egysége 2,54 centiméternek felel meg. – Mit fújunk ki zsebkendővel? – Ókori germán törzs. 11. Hajigál, de csak részben! – Egy férfi, egy női és még egy férfi keresztnév. 12. Ritka férfinév, de gyakori oroszlnév. – Az ismert bűvös sárkány neve. – Régies szó arra, hogy valaki valahol lakik, illetve tartózkodik. 13. Képes vagy vinni. – Elveszítette a játszmat. 14. Szimatól. – Katonai iskola hallgatója, névelővel. 15. Munkácsy híres festményén ásitó alak. – Nemzetközi bankszámlaszámot jelent ez a rövidítés.

Bajai Ernő

A rejtvénypályázat nyertesei

A szeptemberi rejtvényünk helyes megfejtése a következők: GÁZOLAJ; SAPKA KALAP; KEROZIN; SZÁZNYOLCVAN ÉVE.

A nyertesek: Ádám Julianna, 3023 Petőfibánya, Apci út 3.; Harzó István, 3720 Sajókaza, József A. u. 16.; Káldi Béláné, 8060 Mór, Kodály Z. u. 13.

A nyereményeket postán küldjük el.

A múlt ösvényei – Szemelvények Magyarország földjének történetéből

Csodálatos - szinte biztosan hiánypótló - könyv olvasható a Magyarhoni Földtani Társaság (MFT) honlapján megjelent /pdf formátumban/ „A múlt ösvényei- szemelvények Magyarország földjének történetéből”, melyet dr. Hass János szerkesztett. Tizenhat, nemzetközileg elismert, hazai szerző írása olvasható a 194 oldalas könyvben, melyet számtalan színes fotó is tartalmaz. A könyv Magyarország területének földtörténeti fejlődését hazai geológiai nevezetéseken, földtani tanösvényeken keresztül mutatja be. A könyvet a M.F.T. adta ki. Köszönet illeti a MFT vezetését, hogy megjelentették.

A könyv már ingyenesen, pdf formátumban, is olvasható. A Google-ba beírva a szerző nevét és a könyv címét a könyvről számos más részlet is olvasható.

Dr. Horn János

